N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april 1890, kl. 3 e. m.

Betänkande, angående tullbevillningen.

De till utskottet hänvisade motioner, som röra tullbevillningen, äro följande:

inom *Första Kammaren* väckta:

n:o 1, af friherre *Klinckowström,* angående förhöjd tull på åtskilliga lyxartiklar m. m.;

n:o 18, af herr *Adelsköld,* angående förhöjd tullrestitution vid utförsel af punsch, som inom riket tillverkats af utländska råämnen;

n:o 23, af herr *Ekdahl,* angående förändrad tullbehandling af tomma säckar;

n:o 32, af herr *Kockum,* om borttagande af tull på kli och majs; och

n:o 43, af grefve *Strömfelt,* angående ändrad lydelse af § 8 i tulltaxeunderrättelserna;

inom *Andra Kammaren* väckta:

n:o 24, af herr *O. A. Brodin,* om afskaffande af tullen å materialier för byggande eller reparation af fartyg;

n:o 25, af herr *O. A. Brodin,* om afskaffande af tullen å fartyg;

n:o 27, af herr *J. P. Dahlberg,* om ändring i tulltaxans bestämmelser rörande artikeln fläsk;

n:o 35, af herr *L. F. Odell,* om åsättande af tull å ägg;

n:o 77, af herr *G. von Heijne Lillienberg,* om upphäfvande af tullen å kaffe;

n:o 148, af herr *N. Jönsson* i Gammalstorp, om förhöjning i tullen på majs; samt

n:o 184, af herr *F. G. Björck,* om nedsättning i tullen å socker m. m.

Härjemte har Kongl. Maj:t för den åtgärd, hvartill utskottet kunde finna desamma föranleda, till utskottet låtit öfverlemna tullkomiténs underdåniga förslag till förändrad lydelse af § 9 mom. 5 i tulltaxeunderrättelserna m. m. jemte kongl. kommerskollegii och kongl. generaltullstyrelsens deröfver afgifna underdåniga utlåtande.

Friherre *Klinckowström* föreslår i 2:dra punkten af sin berörda motion, hvars öfriga delar blifvit behandlade i utskottets betänkande n:o 1,

att följande artiklar, tillhörande yppighets- och öfverflödsvaror, måtte af Riksdagen åsättas nedannämnda förhöjda införselstullafgifter, nemligen:

	Qvantitet för tullberäkningen.	Nu föreslagen införselstullafgift.	
		Kronor.	öre.
Albums	1 kilo	2	75
Apelsiner	»	—	25
Band, silkessammets- och siden-	»	10	57
» halfsiden	»	7	05
Broderade arbeten, alla slag: färdiga eller påbörjade draga en tull af	30 proc. af varans värde		
Bijouterivaror af annat ämne än guld och silfver, enkla eller sammansatta, såsom armband, bröstnålar, kedjor, kors, ringar, sigiller, spännen, urhakar m. m.	1 kilo	2	35
Blommor, konstgjorda	»	52	—
Bränvin och *sprit* alla slag: på fastager	1 liter	1	14
på buteljer	»	1	70
Fikon	1 kilo	—	35
Frukter och *bär* samt *grönsaker,* ej specificerade: inlagda i bränvin eller ättika, kärlens vigt inberäknad	»	—	70
torkade eller saltade	»	—	35

	Qvantitet för tullberäkningen.	Nu föreslagen införselstullafgift.	
		Kronor.	öre.
Galanterivaror och *étuis,* ej specificerade, af sammansatta eller såsom arbetade, ej specificerade ämnen	1 kilo	2	76
Glas, fönster- och spegel-: slipade, polerade och ofolierade, af mindre dimensioner t. o. m. $^1/_2$ qvadratmeters yta	»	—	23
af större dimensioner	»	—	35
folierade	»	—	47
Guld, arbetadt, äfven med infattade juveler, perlor m. m.	»	117	50
Gulddragarearbeten: aiguiletter, kantiljer, paljetter, galoner, gramaner, snören och andra ej specificerade, äkta och oäkta	»	18	80
Handskar, alla slag	»	7	—
Hattar, färdiga eller halffärdiga, af siden eller halfsiden, felbhattar inberäknade, äfvensom med blommor, plymer eller spetsar monterade fruntimmershattar, alla slag	1 stycke	9	—
Kanel, kanelknopp eller cassia lignea	1 kilo	1	40
Kapris: kärlens vigt inberäknad	»	—	80
Kläder, nya, gång- eller delar deraf, samt nya, färdigsydda duktyg, handdukar, lakan, örngott med flera dylika persedlar, äfven då sådana klädes- eller hushållspersedlar eller delar deraf äro märkta eller försedda med broderier, galoner, fransar, spetsar eller blonder	30 proc. af varans värde		
Konfityrer	1 kilo	—	94
Konserver, i hermetiskt tillslutna eller lufttäta kärl förvarade ätbara varor, kärlens vigt inberäknad:			
sardiner och anjovis inlagda i olja, i lödda dosor	»	1	—
andra slag	»	1	25

	Qvantitet för tullberäkningen.	Nu föreslagen införselstullafgift.	
		Kronor.	öre.
Leksaker af trä eller sammansatta ämnen, med eller utan betsning, målning eller lackering	1 kilo	3	50
Likör	1 liter	2	—
Nötter, hassel-, val- och dylika	1 kilo	—	35
Oliver: kärlens vigt inberäknad	»	—	40
Paraplyer och *parasoller:*			
af siden eller halfsiden	1 stycke	7	—
andra slag	»	2	35
Parfymer, ej specificerade: flaskors och omslags vigt inberäknade	1 kilo	4	—
Pomada, burkarnes vigt inberäknad	»	2	35
Plymer och *strutsfjädrar* m. m. d.	»	35	—
Porslin, oäkta:			
hvitt eller enfärgadt, men omåladt	»	—	23
måladt eller tryckt	»	—	50
äkta:			
hvitt eller enfärgadt	»	—	70
förgyldt, försilfradt eller måladt	»	—	94
Russin	»	—	33
Silfver, arbetadt, äfven förgyldt och med infattade perlor, stenar m. m.	»	16	—
Snörmakarearbeten, såsom fransar, galoner, gramaner, aiguiletter, snodder, snören, m. fl., ej specificerade:			
af siden eller halfsiden	»	9	—
andra slag	»	3	50
Soja och *såser,* kärlens vigt inberäknad	»	—	80
Solfjädrar	»	7	—
Speglar och *spegellampetter*	»	—	70

	Qvantitet för tullberäkningen.	Nu föreslagen införselstullafgift.	
		Kronor.	öre.
Perlor, oäkta, glas-	1 kilo	—	90
Spetsar, uddar och *blonder:*			
silkes-, med eller utan blandning af annat ämne	»	14	—
andra slag	»	4	70
Té	»	2	—
Svampar, ätbara, såsom champignoner, murklor och tryffel, kärlens vigt inberäknad	»	—	70
Tobak, cigarrer och *cigaretter*	»	5	—
Snickare- och *stolmakarearbeten:*			
af furu eller gran, med betsning, målning eller lackering	»	—	10
af alm, ask, björk, bok, ek och andra inhemska, ej specificerade träslag, massiva eller dermed fanerade	»	—	40
af päron och valnöt samt af mahogny, jakaranda och andra utländska träslag, massiva eller dermed fanerade, äfvensom arbeten försedda med äkta eller oäkta förgyllning	»	—	75
Möbler: försedda med stoppning med eller utan öfvertyg	25 proc. af värdet		
försedda med stoppning och öfvertyg	45 proc. af värdet		
Tvål, parfymerad	1 kilo	1	17
Vagnar och *åkdon:*			
tvåhjuliga och slädar	1 stycke	30	—
fyrhjuliga, trillor	»	40	—
halftäckta, mindre	»	100	—
andra slag	»	150	—
Vanilj	1 kilo	35	—
Vantar, hel- och halfsiden-	»	10	50
andra slag	»	2	35

	Qvantitet för tullberäkningen.	Nu föreslagen införselstullafgift.	
		Kronor.	öre.
Vin, alla slag: af t. o. m. 15 proc. alkoholhalt	1 liter	—	33
af mer än 15 proc. t. o. m. 25 proc. alkoholhalt:			
på fat, större eller mindre	1 kilo	—	66
på andra kärl	1 liter	1	30
Vindrufvor	1 kilo	—	47
Visitkort och *adresskort*	»	—	58
Väfnader, helsiden: felb och plys	»	3	52
andra slag, guld- och silfvertyg derunder inbegripna	»	10	57
halfsiden, alla slag	»	7	05
bomulls-, gaze, linon, musslin	»	2	35
tyll	»	5	30
linne och *hampa* i batist, flor, kammarduk	»	5	05
Mattor, väfda	»	—	80
Musslor, ätbara:			
friska } kärlens vigt inberäknad	»	—	15
syltade eller saltade } kärlens vigt inberäknad	»	—	20
Strumpor och andra på strumpstol eller genom sticknin tillverkade arbeten, ej specificerade: af hel- och halfsiden	»	10	50

Utskottet anser i likhet med motionären, att lyx och öfverflödsvaror böra draga en högre tull än den nu gällande. Då emellertid den af Kongl. Maj:t den 18 juni 1888 tillsatta tullkomité för närvarande är sysselsatt med en genomgående revision af vår tullagsstiftning, synes man böra afvakta resultaten af denna komités arbeten, innan man vidtager en så vidtomfattande reform, som den motionären föreslagit. Som härtill kommer, att de flesta af de tullsatser, hvilkas förhöjning motionären ansett önskvärd, icke kunna af Sverige ensidigt höjas, så länge handelstraktaterna med Frankrike och Spanien ännu äro gällande, hemställer utskottet,

1:o) att förevarande del af friherre Klinckowströms motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Enligt gällande tulltaxa äro fartyg och båtar med tillbehör af jern äfvensom ångfartyg af trä belagda med tull motsvarande 10 procent af värdet, hvaremot andra slag, hvartill enligt kongl. generaltullstyrelsens beslut den 27 september 1889 jemväl hänföras segelfartyg af trä på jernspant, få tullfritt införas. *Fartyg.*

Herr *O. A. Brodin* föreslår i sin ofvanberörda motion, n:o 25, att tullen å fartyg måtte upphäfvas, samt att tillämpningen af detta beslut måtte fortast möjligt träda i kraft.

Till stöd härför anför motionären:

»Under 1888 års riksdag beslöts, att fartyg och båtar af jern äfvensom ångfartyg af trä, med tillbehör, skulle åsättas en tull af 10 procent af värdet. Denna tull antogs med anledning af den införda tullen på jernplåt m. fl. materialier för skeppsbyggnad, »på det att icke de svenska verkstäderna måtte komma att intaga en sämre ställning än förut i konkurrensen med utländska fartygsbyggare.» Sedan denna tull nu varit gällande i nära trenne år, hafva verkningarne deraf erfarits. Skeppsredare, som önskat köpa fartyg, hafva, då träfartygen varit tullfria, hufvudsakligast köpt gamla sådana från utlandet. Af dessa hafva många antagligen varit af ganska dålig beskaffenhet, kanske så underordnad, att de ej, på grund af lagstiftningen, vidare fått begagnas i sitt hemland. Härigenom har visserligen Sveriges handelsflotta förökats i tontal, men denna förökning af gamla otidsenliga fartyg torde icke vara någon vinst för landet. De jernfartyg, som inköpts, hafva nästan uteslutande varit gamla ångfartyg, hvilka kunnat inköpas för mycket låga pris, derför att tullen ej skulle stiga till för höga belopp. Då dessa fartyg, i anledning af deras sämre beskaffenhet och deras maskiner af äldre konstruktion med stor kolförbrukning, sålts till de låga prisen, så har icke heller i detta fall landet haft någon fördel häraf, enär de antagligen ofta blifvit förlustbringande för rederierna. Nya tidsenliga ångfartyg, som vore fördelaktigast för rederier att ega, hafva ej, på grund af den höga tullen, kunnat inköpas. Dylika ångfartyg hafva ej heller kunnat byggas inom landet, då tullarne på alla behöfliga materialier, som till stor del måste importeras, fördyrat desamma och sålunda hindrat, att fartygsbyggnader kunnat utföras till antagligt pris. Sålunda hafva de inhemska nybyggnaderna i detta hänseende nästan uteslutande omfattat fartyg för inhemsk kust- eller östersjöfart. På senaste tiden hafva äfven de största valsverken varit så upptagna af beställningar för andra behof, att de ej kunnat åtaga sig leveranser inom tider, som erfordrats för att fartygsbyggare skulle kunna åtaga sig leveranser inom fordrad tid.

Under senast förflutna $1\frac{1}{2}$ år hafva frakterna stått högre än under flera föregående år, och detta, så väl som svårigheten att fördelaktigt placera

penningar, har föranledt, att många rederier velat inköpa eller kontraktera om tidsenliga ångfartyg, men tullen å fartyg och här ofvan relaterade förhållanden hafva hindrat utförandet häraf.

Rederihandteringen är en naturlig och vigtig industri för Sverige, men dess handhafvande fordrar lång och dyrköpt erfarenhet för att blifva inkomstbringande, och är det derför af största vigt, att de få, som egna sig deråt och förvärfvat denna erfarenhet, må kunna utveckla sin affär.

Då tullen på fartyg införts i afsigt att gagna landet genom att befordra den inhemska tillverkningen af fartyg, men den visat sig vara hinderlig för skeppsrederihandteringens tidsenliga utveckling, och då de inhemska skeppsbyggerierna äro helt och hållet beroende af att rederihandteringen finnes, så har tullen på fartyg alltså icke uppfyllt det afsedda ändamålet. Det är sålunda nödigt, att erforderliga förändringsr i lagstiftningen göras, så att rederihandteringen må kunna på ett tidsenligt sätt utvecklas, ty endast derigenom är det möjligt för de inhemska fartygsbyggarne att kunna påräkna beställningar.»

Den mörka skildring, motionären lemnat af fartygstullens inflytande på rederihandteringen, finner utskottet icke vara berättigad. Hvad först beträffar antalet och beskaffenheten af inköpta fartyg, får utskottet hänvisa till nedanstående tabell, som utvisar antalet af de under åren 1887—1889 af kongl. kommerskollegium utfärdade fribref, samt beskaffenheten af de fartyg, för hvilka dessa fribref utfärdats:

År.	Antal utfärdade fribref.	Deraf första gången utfärdade för		Deraf från utlandet inköpta			
				Fartyg af jern äfvensom ångfartyg af trä		Fartyg: andra slag	
		Antal fartyg.	Fartygens tontal.	Antal.	Tontal.	Antal.	Tontal.
1887	218	58	16,115	4	1,507	31	10,505
1888	282	83	24,497	8	5,941	47	14,153
1889	296	103	23,674	7	5,174	48	10,010

Anm.: Något ångfartyg af trä har icke under åren 1887—1889 från utlandets inköpts.

Dessa siffror gifva icke stöd åt motionärens påstående, att efter fartygstullens införande hufvudsakligen tullfria träfartyg från utlandet inköpts. Tvärt om visa sig de tullpligtiga jernfartygen år 1889 utgöra en större procent af samtliga från utlandet inköpta fartyg än år 1887. Ej heller kan utskottet gifva motionären rätt i hans påstående, det efter införandet af fartygstullen hufvudsakligen gamla fartyg af dålig beskaffenhet till landet införts. Detta påstående, hvars rigtighet icke blifvit i någon mån bestyrkt, öfverensstämmer nemligen icke med de uppgifter, som kommit utskottet tillhanda.

Långt ifrån att sjöfartsnäringen under de sista åren visat någon tendens att gå tillbaka, synes densamma genom gynsammare fraktkonjunkturer, hafva bragts i ett väsentligen förbättradt läge. Att vid sådant förhållande beröfva våra svenska skeppsbyggerier och verkstäder det mer än väl behöfliga skydd, som blifvit dem beredt genom fartygstullen, synes hvarken klokt eller med billigheten öfverensstämmande. Den af motionären öfverklagade svårigheten för våra valsverk att medhinna de leveranser, som erfordras för ett utveckladt inhemskt skeppsbyggeri, torde inom en icke aflägsen framtid blifva afhjelpt, då dessa verkstäder just genom fartygstullen och den deraf följande stigande efterfrågan på deras tillverkningar hädanefter torde kunna drifvas med fördel och följaktligen efter all sannolikhet komma att hastigt utvecklas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfört hemställer utskottet,

2:o) att herr Brodins ifrågavarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Rubriken *fläsk* är i gällande tulltaxa af följande lydelse: *Fläsk.*

Fläsk:

		Kr. öre.
rökt	1 kilogram	—: 25
andra slag	1 kilogram	—: 20

Herr *Dahlberg* föreslår i sin ofvannämnda motion, i hvilken herrar *J. Carlsson* i Nysäter, *J. Nydahl*, *S. J. Kardell*, *M. Tysk* och *O. H. Ström* instämt, »att gällande tulltaxa må erhålla följande förändrade lydelse:

Fläsk, rökt, per kilo ..... 25 öre,
andra slag ..... *fria.*»

Till stöd härför anför motionären följande:

»Af de lifsmedelstullar, hvarmed 1888 års Riksdag lyckliggjorde oss, är det särskildt *en*, nemligen den å fläsk, som inom vidsträckta delar af landet

framkallat ett mycket stort och — det medgifves äfven af många i öfrigt ifriga tullvänner — berättigadt missnöje; orsaken dertill framgår tydligt nog, om man erinrar sig att den indirekta beskattningen, som utgår i form af fläsktull, nästan *uteslutande* drabbar en stor del af de djupa samhällslagren, då *lifsmedelstullarne i allmänhet* deremot hafva den negativa förtjensten att tynga flertalet af samhällsklasser. Den orättvisa, som fläsktullen medfört, är så mycket större och missnöjet desto mera berättigadt, vid det kända förhållandet att denna tull känbarast drabbar den arbetande befolkningen inom de trakter af landet, *der lifsmedelstullarne i öfrigt,* efter hvad nu allmänt medgifves, trycka hårdast, nemligen Norrland och de öfriga delar af landet, der den arbetande befolkningen i allmänhet har sin utkomst af skogs- och bergsbruk.

Det erinrades redan före tullens åsättande, att det importerade amerikanska fläskets kemiska sammansättning är sådan, att det svårligen kan i allo ersättas af den inom landet producerade varan, och jag vill härom endast tillåta mig hänvisa till de utförliga och sakrika anföranden, som, när frågan behandlades vid 1888 års riksdag, afgåfvos i Första Kammaren af herr Almén och i den Andra af herr Ryding, af hvilken senares yttrande äfven med all önskvärd tydlighet framgår, huru betungande denna beskattning måste blifva — och följaktligen nu är — särskildt för den norrländska arbetarebefolkningen.

Det lärer för öfrigt med skäl kunna ifrågasättas, om det med tullen afsedda *skenbara* ändamålet vunnits eller ens *kan* ernås, enär erfarenheten redan lärer bekräftat, hvad de sakkunnige förut visste, att en ökad fläskproduktion inom landet medfört ökad export af denna vara; den svenska produkten torde nemligen i allmänhet bättre lämpa sig för mera välbergade konsumenters behof och smak, hvarför den äfven, glädjande att omtala, betingar jemförelsevis högt pris, hvaremot, som här ofvan antydts, egenskaperna hos det amerikanska fläsket göra detta företrädesvis till en behofsartikel för i synnerhet de arbetare, hvilka äro sysselsatta med mycket tungt och ansträngande arbete.

Vid debatten om denna tull i Andra Kammaren år 1888 höjdes äfven inom tullvännernas led allvarliga och varnande röster emot denna oformliga och orimliga beskattning, en helt naturlig sak, då ju en ogrumlad rättskänsla måste erkänna dess alldeles särskilda tunga för en särskild klass af medborgare, hvilka icke *kunna* undvara detta födoämne, hvartill kommer att med fullt skäl kan sägas, att den åsatta tullen måste anses vara ovanligt hög, då den, åtminstone för närvarande, utgör omkring 40 procent af det importpris, som är gällande».

Införseln af fläsk, andra slag än rökt, utgjorde:

År 1888, senare halfåret	90,823	kilogram.
» 1889	4,790,482	»

Före denna tid är fläsk af alla slag i de statistiska uppgifterna sammanfördt under gemensam rubrik; och utgjorde denna införsel:

År 1883	9,724,737	kilogram.
» 1884	5,922,438	»
» 1885	10,182,299	»
» 1886	9,536,802	»
» 1887	8,032,025	»
» 1888, förra halfåret	5,352,962	»

Utförseln af fläsk alla slag uppgick till:

Ar 1883	152,708	kilogram.
» 1884	323,236	»
» 1885	1,242,168	»
» 1886	1,588,346	»
» 1887	3,125,192	»
» 1888	4,734,635	»

Från och med 1889 finnes särskild statistisk uppgift på fläsk andra slag än rökt; och utgjorde exporten af denna vara nämnda år 7,440,627 kilogram.

För att emellertid få en fullständig föreställning om den svenska svinskötselns omfattning, måste hänsyn jemväl tagas till importen och exporten af lefvande svin. Denna utgjorde:

		Import.	Export.
År 1883	kilogram	664,451	2,976,862
» 1884	»	488,884	5,316,568
» 1885	»	748,479	3,414,737
» 1886	»	932,173	3,387,676
» 1887	»	1,383,562	3,936,590
» 1888, 1:sta halfåret	»	181,836	18,126
» 1888, 2:dra »	»	30,776	630
» 1889	»	87,051	237,121.

Afskaffandet af tullen å fläsk skulle enligt utskottets förmenande allt för känbart beröra en af de inom vårt land vigtigaste binäringarne till jordbruket. Såsom sådan måste nemligen svinskötseln betraktas. Särskildt för våra mindre hemmansegare och jordtorpare erbjuder densamma en ej föraktlig och ej så lätt ersatt förvärfskälla, och genom den användning, som derigenom

beredes åt eljest värdelöst affall, är svinskötseln af den största betydelse för vår mejerihandtering.

Härtill kommer, att efter fläsktullens införande flerstädes inom landet uppstått svinslagterier, ofta med ganska vidtomfattande affärsverksamhet. Dessa slagterier skulle genom afskaffandet af ifrågavarande tull utsättas för synnerliga svårigheter.

Vid sidan af dessa skäl för bibehållandet af tull å fläsk synes ej allt för stor vigt böra tillmätas hvad motionären anför till stöd för sitt yrkande om ifrågavarande tulls borttagande. Särskildt kan utskottet icke instämma i motionärens påstående, att det amerikanska fläsket skulle i högre grad än det svenska lämpa sig såsom födoämne för kroppsarbetarne. Utskottet har sig nemligen bekant, att arbetarebefolkningen på åtskilliga orter, såväl inom Sverige som utomlands, vida föredrager fläsksorter med mindre späck framför det amerikanska fläsket. Att särskildt de norrländska skogsarbetarne härifrån bilda ett undantag, torde mera bero af vanans magt än af något verkligt behof. I samma mån som våra svinslagterier nå ökad utveckling, och allt mera anlägga sin verksamhet på export, kommer dessutom efter all sannolikhet, att vid sidan af det bättre fläsket, skinkorna, hvilket exporteras, allt större qvantiteter att erhållas af ett sidfläsk, som med afseende på beskaffenhet torde komma att stå det amerikanska fläsket ganska nära och dertill kommer att säljas billigare än detta, som redan nu ofta betingat högre pris än det svenska fläsket.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

3:o) att herr Dahlbergs förevarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Kaffe. *Kaffe* är enligt gällande tulltaxa åsatt en tull af 12 öre per kilogram.

Rörande denna artikel yttrar herr *von Heijne Lillienberg* i sin ofvannämnda motion: »Då genom mångårigt bruk och inrotad vana artikeln kaffe i vårt land blifvit en nödvändighetsvara, som konsumeras af alla samhällsklasser; då det — enligt min uppfattning, till landets nytta och lycka — införda skyddstullsystemet gifvit och tillfört statskassan betydligt större inkomster, än sistlidne Riksdag ansåg sig med klok försigtighet kunna beräkna; då slutligen, som mig synes, det strider mot skyddstullsystemets princip att hafva införselstull å en nödvändighetsvara, som ej inom landet kan produceras, så får jag härmed vördsammast hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att artikeln kaffe måtte ifrån den 1 januari 1891 få tullfritt införas.»

Införseln af kaffe utgjorde:

År 1885	15,460,586	kilogram.
» 1886	16,189,492	»
» 1887	11,542,052	»
» 1888	12,312,007	»
» 1889 omkring	16,548,000	»

Borttagande af tullen å kaffe skulle sålunda med afseende på en import motsvarande den, som egt rum år 1889, förorsakat en minskning i tullinkomsterna af i det närmaste två millioner kronor.

Att afstå från en så betydlig och säkert påräknelig inkomst som denna tull synes utskottet icke välbetänkt, helst tillräcklig erfarenhet ännu saknas om det sätt, hvarpå de år 1888 införda nya eller förhöjda tullarne komma att verka. Visserligen är det sant, att dessa tullar för närvarande tillföra statsverket betydliga inkomster, men derest desamma komma att fylla sin uppgift såsom skyddstullar och sålunda utveckla produktionen inom landet på importens bekostnad, ligger det i sakens natur, att de inkomster staten kan påräkna af ifrågavarande tullar komma att väsentligen minskas.

Utskottet, som sålunda icke kan förorda afskaffandet af tullen å kaffe, finner sig ej heller böra tillstyrka någon nedsättning deri. Äfven om en obetydligare dylik nedsättning skulle kunna genomföras utan väsentligt men för statskassan, finge nemligen efter all sannolikhet den stora allmänheten icke erfara något nämnvärdt prisfall å denna vara.

Då härtill kommer, att nedsättning i kaffetullen egt rum så nyligen som år 1888, då den samma minskades från 26 till 12 öre per kilogram, hemställer utskottet,

4:o) att herr von Heijne Lillienbergs ifrågavarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Tullen å *kli*, alla slag, utgör för närvarande 30 öre för 100 kilogram. *Kli.*

Herr *Kockum* föreslår, att denna tull måtte borttagas, och anför till stöd härför, att, då våra qvarnar ej på långt när producera den mängd kli, som behöfves till utfodring i våra ladugårdar, så måste stora qvantiteter importeras, men till följd af tullen på denna artikel, så står kli i ett vida högre pris här än t. ex. i vårt grannland Danmark, hvarför vi också svårare kunna bestå i täflingen på verldsmarknaden med denna vår starkaste konkurrent.

Införseln och utförseln af kli utgjorde

	Införsel kilogram.	*Utförsel* kilogram.
Ar 1886	7,445,759	4,821,433
» 1887	9,726,666	3,009,763
» 1888	7,136,171	2,742,252
» 1889	15,228,650	2,252,023.

Den hufvudsakligaste anledningen till klitullens åsättande torde vara att söka i sträfvan att få tullen å mjöl fullt effektiv. Om nemligen kli vore tullfritt och sålunda vid införseln icke underkastades den noggrannare granskning, som egnas en tullpligtig vara, komme säkerligen att inträffa, det mjöl i större qvantiteter infördes i landet hopblandadt med och under namn af kli. Detta skäl för fastställandet af tull å kli synes utskottet fortfarande ega full giltighet.

Härtill kommer, att tullen å kli utgår med ett så obetydligt belopp, att den icke kan anses i nämnvärd mån fördyra varan. Detta framgår, bland annat deraf, att, i motsats mot hvad motionären påstått, prisnoteringen å rågkli under den senaste tiden varit lägre i Malmö än i Köpenhamn, oaktadt kli är tullfritt i Danmark. Enligt utskottet tillhandakomna uppgifter vexlade nemligen priset å 100 kilogram rågkli under tiden från juni månad 1889 till och med februari månad innevarande år i Malmö från 8 kronor 40 öre till 10 kronor 30 öre och i Köpenhamn från 9 kronor 50 öre till 10 kronor 70 öre.

Priset å hvetekli åter varierade under tiden från och med oktober månad sistlidet år till och med februari månad innevarande år i Malmö från 9 kronor 40 öre till 10 kronor 50 öre och i Köpenhamn från 9 kronor 20 öre till 10 kronor 50 öre.

Den ovanligt stora import af kli, som egde rum under sistlidet år, berodde hufvudsakligen på den ringare vårsädesskörd, som till följd af särskildt ogynsamma skördeförhållanden nämnda år erhölls i Sverige, och får således icke betraktas såsom någon exponent af landets normala behof af utländskt kli.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

5:o) att herr Kockums förevarande yrkande icke måtte af Riksdagen bifallas.

Majs. *Majs*, omalen, drager enligt gällande tulltaxa en tull af 2 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Herr *Kockum* föreslår, att denna tull måtte upphäfvas, hvaremot herr *Nils Jönsson,* med hvilken herrar *Oscar Erickson, C. J. Jakobson* och *Oscar Larsson* instämt, hemställer, att Riksdagen ville besluta en förhöjning i tullen på majs från 2 kronor 50 öre till 3 kronor 50 öre per 100 kilogram.

Herr *Kockum* yttrar: »Den i och för en lönande mejerihandtering nödvändiga svinskötseln hindras väsentligen af det genom tullen förorsakade höga priset å majs, hvarigenom fläskproduktionen onödigtvis fördyras. Det är mig väl bekant, att då till bränvinsbränning tidtals här i landet användes majs, så har man trott det en fri införsel af denna artikel skulle för mycket sänka priset på potatisen, men detta skäl bortfaller helt och hållet, då man något studerar de statistiska tabellerna, hvaraf framgår, att då i Sverige under senare åren potatisskörden uppgått till omkring 12,000,000 à 15,000,000 tunnor, så hafva häraf till bränvinsbränning endast blifvit använda omkring 900,000 tunnor, d. v. s. omkring 6 procent à 7 procent af hela skörden, och således öfver 90 procent till menniskoföda, kreatursfoder och utsäde. Då kan väl svårligen den fria majsimporten sägas inverka på potatispriset i allmänhet, och äfven om detta skulle vara fallet i en eller annan landsort, så är frågan ändock, om ej detta snarare vore lyckligt, ty derigenom skulle en del jordbrukare tvingas in på ladugårdsskötseln och ej som nu genom potatisförsäljningen äfven sälja musten ifrån sin egendom utan att skaffa någon ersättning i stället. Och dessutom får man väl också erkänna att fläskproduktionen är en lika vigtig och fosterländsk handtering som bränvinsbränningen.

Då majs är ett lika värderikt foder för svin som för arbetshästar, så skulle efter nuvarande pris på hafre en stor vinst uppstå för så väl jordbrukaren, köpmannen och skeppsredaren, då majs kan importeras, exclusive tullen, för ett pris af ungefär 70 procent af hafrens, hvarigenom ett större öfverskott af hafre kunde exporteras.

Någon orsak till fruktan för att majs skall alldeles utträngа hafren finnes ej, ty då platsen för lönande hafreodling är inskränkt till vissa breddgrader, och då de sig ständigt ökande arméernas ofantliga hästantal äro hänvisade till hafren, så kommer nog detta sädesslag såsom hittills att hålla sig i pris.»

Herr *Nils Jönsson* åter anför: »Oaktadt nuvarande tullen å majs hafva större partier häraf under sistlidne bränningsår importerats för användande till bränvinsbränning till skada för landets jordbrukare samt ökande af bränvinsfloden, hvilken ökning haft till följd hvad jag vid sistlidne riksdag förutsade, nemligen att vid en god potatisskörd potatispriset, såsom under förliden höst egde rum, skulle komma att nedgå till 1 krona per hektoliter. Hade tullen å majs vid riksdagen 1888 höjts till 3,50 à 4 kronor i stället

för 2,50 per 100 kilogram, hade säkerligen ingen majs för bränvinsbränning sistlidet bränningsår importerats. Vi hade då varit qvitt det öfverskott af bränvin, som af den importerade majsen tillverkats (cirka 4,000,000 liter 50 procent), hvilket förorsakat det oerhörda prisfall, som skett å så väl bränvin som potatis. Då majs i vårt land icke odlas och jag anser vårt lands jordbrukare böra åtnjuta förmånen af att få producera råvaran till det bränvin, som åtgår i landet (till fördel äfven för landets arbetarbefolkning), kan jag icke såsom sann fosterlandsvän med likgiltighet åse, huru bränvin onödigt i form af majs importeras i landet till men för potatisodlaren, hvilken inom det härad, jag representerar, der potatisen till följd af jordmånens dåliga beskaffenhet utgör ett hufvudsäde, utgöres af alla jordbrukare såväl torpare som bönder, hvars hufvudsakligaste afsalu är potatis. Att det af mig nu omnämnda förhållandet är rådande äfven på andra orter inom landet, är icke obekant.»

Införseln af majs utgjorde

År 1886	11,215,140	kilogram.
» 1887	4,564,515	»
» 1888	172,400	»
» 1889	9,336,049	»

Såsom motionärerna antydt, har orsaken till majstullens införande hufvudsakligen varit fruktan, att majsen skulle komma att utträngа den inhemska potatisen från dess användning såsom råämne vid våra bränvinsbrännerier. Att tullen i detta afseende verkat fördelaktigt, framgår, om man jemför de qvantiteter rotfrukter och majs, som användts vid bränvinstillverkningen under tillverkningsåret 1886—1887, då majs ännu var tullfritt, med dem, som ingått i tillverkningen under året 1887—1888.

Vid brännerierna användes nemligen:

	1886–1887 hektoliter.	1887–1888 hektoliter.
Majs	138,780	30,331
Rotfrukter	1,511,911	1,649,819.

Utskottet kan icke undgå att från ifrågavarande synpunkt finna tullen å majs behöflig. Då emellertid hänsyn jemväl måste tagas till majsens egenskap af lämpligt foderämne, kan utskottet icke tillstyrka någon höjning i tullen utöfver dess nuvarande belopp, hvadan utskottet, som just i den omständighet, att beträffande denna tull så olika yrkanden framkommit, ser ett bevis på att densamma blifvit väl och lämpligt afvägd, hemställer

6:o) a) att herr Kockums ifrågavarande yrkande icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

b) att ej heller herr Nils Jönssons förenämnda motion måtte vinna Riksdagens bifall.

Angående tullbehandlingen af socker innehåller tulltaxan följande bestämmelser: *Socker.*

		Qvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.	
			Kronor	öre
	Socker:			
520.	raffineradt, alla slag, såsom topp-, kandi- och kak- samt krossadt eller pulveriseradt socker	1 kilogram	—	33
	oraffineradt:			
521.	a) till färgen icke mörkare än n:o 18 af den i verldshandeln gällande holländska standard, hvaråt normalprof genom generaltullstyrelsens försorg hållas vederbörande tullkammare till handa	1 kilogram	—	33
522.	b) till färgen mörkare än nämnda standardnummer, äfven om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd	1 kilogram	—	23,5
	Anm. Derest ett och samma kolly innehåller särskilda sockerslag, underkastade olika tullafgifter, tillämpas den högre tullsatsen för hela innehållet.			

I sin inom Andra Kammaren afgifna motion, n:o 184, föreslår herr *F. G. Björck,* jemte borttagandet af accisen å hvitbetssocker, hvartill utskottet framdeles återkommer, att tullen å råsocker nedsättes till 16 öre samt tullen å raffinad till 22,5 öre pr kilo.

Motionären yttrar i sin motion, bland annat följande:

»Under förra riksdagen motionerades om nedsättning af sockertullen på råsocker till 14 öre pr kilo och å raffinad till 20 öre samt om borttagandet af all accis å hvitbetssocker. Olyckligtvis tyckes äfven här den franska traktaten varit till hinders, då den icke medgifver högre tull på raffinad än + 42 procent af råsockertullen, hvarjemte motionen icke lyckades vinna

bifall på den grund, att man fruktade, att staten ej skulle kunna afvara denna inkomst, emedan det ansågs, att årets ökade tullinkomster ej skulle komma att fortfarande stå vid sig. Undertecknad vill dock uti år upptaga detta yrkande, med den förändring, att tullen å råsocker sättes till 16 öre och tullen å raffinad till 22,5 öre, hvilket lemnar $6\frac{1}{2}$ öres skydd på hvarje kilo till kolonialsockerraffinadörerna. Det har nemligen visat sig, att ofvannämnda fruktan varit ogrundad, då tullarne fortfarande stigit och intet skäl finnes för, att de för närmaste framtiden skola sjunka, hvadan detta skäl för afslag bortfallit. Så har t. ex. för 1889 rågtullen belöpt sig till 3,520,100 kronor och rågmjölstullen till 715,649 kronor, summa kronor 4,235,749, och hvad framtiden beträffar skola vi visserligen hoppas, att inkomsterna af rågtullarne minskas, sedan jordbruket mera hunnit återgå till att odla råg i stället för den jordsugande hafren. Derefter beror det på oss sjelfva att, sedan handelstraktaterna blifvit uppsagda, revidera dem uti den rigtning, att *tullbeskattningen* kommer att drabba lyxartiklar, så att icke t. ex. marabufjädrar, nipper, champagne och rödviner m. m. draga lägre tullskatt än nödvändighetsvaror. Ej kan det derför synas obilligt att äska nedsättning i beskattningen å en nödvändighetsvara, som förbrukas af hela folket, och kan jag af egen erfarenhet försäkra, att så väl stads- som landtarbetaren gerna vill hafva sin sockerbit till kaffetåren — ja äfven, om, som det ofta händer, kaffet blott består af cikoria eller brända rågknallar, så att nog är sockerförbrukningen lika mycket om ej mera utbredd än kaffet. Enligt kompetente läkare skall kaffe äfven vara mindre skadligt, om det förtäres med socker och mjölk än svart. Dessutom är det ett omtyckt njutningsmedel, på samma gång närande och oskadligt. I England, der socker i minut säljes till 16—18 öre skålpundet, ingår det äfven till stor del i arbetarnes dagliga föda ända till 1 skålpund i veckan och mer. För de arbetare, hvilka afsagt sig bruket af spirituosa, utgör sockerhaltiga läskedrycker ett omtyckt njutnings- och förfriskningsmedel, hvars förbrukning bör uppmuntras.»

Importen af socker utgjorde

	År 1888.		År 1889.	
Raffineradt	9,270,849	kilogram,	omkring 10,754,000	kilogram,
Oraffineradt:				
till färgen icke mörkare än n:o 18 af gällande holländska standard...	17,687	»	omkring 27,594,000	»
till färgen märkare än nämnda standardnummer	29,124,925	»		

Derest de af motionären föreslagna tullindringarne tillämpats på införseln ofvannämnda år, skulle den deraf förorsakade minskningen i tullinkomster utgjort i jemna tusental kronor

År 1888	3,161,000	kronor,
» 1889	3,198,000	»

Då en nedsättning i sockertullen icke torde kunna vidtagas utan en motsvarande sänkning i tullen å sirup, lärer deraf en ytterligare minskning af omkring 300,000 kronor vara att motse. Borttages derjemte hvitbetssockertillverkningsafgiften på sätt motionären äfven föreslagit, minskas statens inkomster med ytterligare omkring 600,000 kronor, till hvilket belopp nämnda afgift under år 1889 uppgått.

Af samma skäl, som utskottet här ofvan med afseende på föreslaget borttagande af tullen å kaffe anfört, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka en åtgärd, hvaraf en så betydlig minskning i statens inkomster skulle blifva en följd. Då särskildt, enligt Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, statens inkomster af tullmedlen för nästkommande statsregleringsperiod beräknats under förutsättning af sockertullens oförändrade bibehållande, torde en väsentlig rubbning i den för samma period uppgjorda finansplan blifva en följd af ett bifall till föreliggande motion. Särskildt vill utskottet erinra, att möjligheten af att bestrida kostnaderna för den norrländska stambanan af tillgängliga medel, i stället för att för detta ändamål verkställa upplåning, i ganska väsentlig grad torde vara beroende af att statens tullinkomster bibehållas vid sitt nuvarande belopp.

Utskottet hemställer för den skull,

7:o) att herr Björcks förevarande motion, i hvad den angår tullen å socker, icke måtte af Riksdagen bifallas.

Rubriken säckar är i gällande tulltaxa af följande lydelse: *Säckar.*

Säckar:
nya, tomma; tullbehandlas lika med den väfnad, hvaraf de bestå, med tillägg af 10 procent
synbart brukade — — — fria.

I sin förenämnda motion yttrar herr *G. Ekdahl,* att föreskriften om säckars tullbehandling gifver »ett allt för stort spelrum till tullfritt införande af snart sagdt hvilka qvantiteter som helst. Uppfinningsförmågan är i sanning beundransvärd, då det gäller att söka kringgå författningar, och hvad den nu

ifrågavarande handelsartikeln vidkommer, så är det ju en förhållandevis lätt sak att få en äfven ny säck att se *synbart brukad* ut. Dertill behöfves ju endast att låta den komma i beröring med litet mjölaffall, kli, fodermjöl eller andra ingredienser, att smutsa ner eller tillskrynkla den, då den visserligen kan få utseende af att vara begagnad, men efter rengöring blir lika god som ny.

Konsumtionen af säckar i vårt land torde för närvarande kunna uppskattas till omkring 3 millioner stycken per år, hvaraf framgår, att denna artikel ingalunda spelar någon liten rol i jutefabrikationen. Om nu med temlig visshet kan antagas, att ungefär hälften häraf införes tullfritt, så inses lätt hvad förfång detta åstadkommer, icke allenast för staten utan äfven för den industri, som varit afsedd att skyddas.

I Tyskland, Frankrike, Ryssland och andra stora konsumtionsländer, hvarest tull å säckar existerar, voro begagnade sådana till en början äfvenledes tullfria, men det visade sig snart att den allra största delen af importen skedde tullfritt, hvilket hade till följd, att dessa länder snart åsatte samma tull på brukade säckar som på nya. Hvad erfarenheten från sådana länder lärer oss böra vi begagna oss af i den inhemska industriens intresse.»

På grund häraf hemställer herr *Ekdahl,* att ordalydelsen i gällande tulltaxa i fråga om tullbestämmelsen för säckar måtte förändras sålunda:

Säckar, tomma: tullbehandlas lika med den väfnad, hvaraf de bestå, med tillägg af 10 procent.

Införseln af brukade säckar uppgick till ett värde af:

År 1886	102,962	kronor.
» 1887	116,061	»
» 1888	97,357	»
» 1889	275,750	»

Samtidigt utgjorde värdet af importerade nya säckar:

Ar 1886	743,098	kronor.
» 1887	649,218	»
» 1888	828,689	»
» 1889	911,972	»

Den stora import af brukade säckar, som särskildt sistlidet år egt rum, gifver anledning till misstanken, att, såsom motionären antydt, bland dessa säckar jemväl åtskilliga partier nya säckar i riket inkommit. Brukade

säckar uppköpas hufvudsakligast af fabriker för konstgjorda gödningsämnen, men dessa fabrikers behof af dylik emballage torde icke hafva stigit så, att det kan anses hafva gifvit upphof åt en så stor import af brukade säckar, som de statistiska uppgifterna utvisa för år 1889.

Af hänsyn till sistnämnda fabriker kan utskottet visserligen icke tillstyrka, att verkligen brukade säckar tullbehandlas såsom nya, men då ett förtydligande af uttrycket »synbart brukade» synes utskottet önskvärdt i syfte att förekomma det underslef motionären antydt, hemställer utskottet,

8:o) att under tulltaxans rubrik: »*Säckar*» orden »synbart brukade» måtte utbytas mot orden »tydligen brukade och slitna».

Ägg få för närvarande tullfritt införas. *Ägg.*

Herr *Odell* yttrar rörande denna artikel i sin ofvannämnda motion följande:

»En af landthushållningens mera framstående binäringar är otvifvelaktigt hönsskötseln. I synnerhet hos den mindre jordbrukaren bör den kunna intaga ett afsevärdt rum inom ekonomien. Rätt och efter rationella grunder bedrifven, lemnar den ock icke obetydliga inkomster för så väl utöfvaren af denna binäring som äfven derigenom för ett helt land. I flera länder har erfarenheten visat detta resultat.

Äfven inom vårt land har denna gren af husdjursskötseln, på initiativ af föreningar och enskilda personer, börjat höja sig ur den lägervall, hvari den sedan urminnes tider varit försänkt. Redan nu intager hönsskötseln också ett rum, som skulle lofva godt för framtiden, om icke denna näringsgren nu, och detta just i sin utveckling, hade att utstå ett densamma hämmande inflytande genom den utländska importen af dess produkter. Den i vårt land förnämsta produkten af hönsskötseln är äggen. Men under större delen af året beherskas den svenska äggmarknaden af importen från Ryssland — till vinning endast och allenast för ett fåtal importörer bland köpmännen, men till uppenbar skada och hinder för hönsskötselns vidare utveckling i Sverige. Huru vida denna import kan vara till någon fördel för dem, hvilka inom vårt land förbruka ägg eller deraf beredda varor, derom torde allmänheten sjelf vara den bäste domaren.

Visserligen afslog föregående Riksdag den då föreslagna, af bevillningsutskottet tillstyrkta tullen å från utlandet införda ägg, men den ringa öfvervigten af den majoritet, man lyckats härför vinna, styrker mig ytterligare i

min åsigt, att ett skydd för hönsskötselns uppblomstring anses af behofvet påkalladt samt att en införselstull på ägg måste innebära icke allenast ett medel till åstadkommande af en välbehöflig förvärfskälla för landets mindre bemedlade jordbruksidkande invånare, utan äfven medföra det gagn, att utifrån införda ägg derigenom måste lemnas af fullgod beskaffenhet, något som nu icke är händelsen. Om, hvilket jag likväl betviflar, det dervid skulle visa sig att den utländska varan blefve af ännu bättre qvalitet, än hvad vår hönsskötsel för närvarande lyckas frambringa, så blefve ju detta för denna närings fortsatta utveckling en sporre, som endast kunde mana till ytterligare ansträngningar inom denna industri.»

På grund häraf och ytterligare framhållande, att i allmänhet hönsskötselns förnämste idkare ej äro att söka bland stora godsegare och mera kapitalstarka bolag och dylikt, utan bland de mindre jordbrukarne, hvilka således genom denna tull skulle kunna beredas en beaktansvärd förvärfskälla, hemställer motionären,

att Riksdagen för sin del ville besluta, att en tull af 20 öre per kilogram åsättes från utlandet importerade ägg.

In- och utförseln af ägg har utgjort:

	Införsel.		Utförsel.	
År 1885	1,533,130	stycken	4,707,770	stycken.
» 1886	1,967,240	»	5,394,990	»
» 1887	2,467,650	»	6,082,400	»
» 1888	4,475,840	»	7,555,910	»
» 1889	4,349,100	»	10,154,410	»

Då icke några nya skäl blifvit anförda för åsättande af tull å ägg och då de skäl motionären åberopat blifvit tvenne gånger så väl 1888 som 1889 för Riksdagen framlagda och pröfvade utan att kunna vinna Riksdagens bifall, saknar utskottet anledning att nu föreslå motionens antagande.

På grund häraf hemställer utskottet,

9:o) att herr Odells ifrågavarande yrkande icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Herr *Brodins* motion, n:o 24, inom Andra Kammaren, är af följande lydelse:

»Under förlidet års riksdag väcktes af undertecknad en motion, n:o

136, till hvilken jag anhåller få hänvisa och af innehåll, att Riksdagen måtte besluta, att, då fartyg byggas eller repareras i Sverige för utländsk räkning eller för svensk redare, då fartyget skall användas i utländsk fraktfart, restitution af tull eller en restitution, beräknad att motsvara tullen å materialier och utredningspersedlar, som användas till fartyget, skulle utbetalas af svenska statsverket.

Riksdagen beslöt äfven och anhöll hos Kongl. Maj:t, i Riksdagens skrifvelse n:o 72, att § 8 i vid tulltaxan fogade underrättelser skulle erhålla en förändrad lydelse i sagda syfte.

Kongl. Maj:t remitterade denna Riksdagens skrifvelse till kongl. kommerskollegium och generaltullstyrelsen för afgifvande af gemensamt utlåtande. Kongl. kommerskollegium infordrade utlåtande af handels- och sjöfartsnämnden samt skeppsredare och skeppsbyggare. Handels- och sjöfartsnämnderna och enskilde, som afgåfvo utlåtande, vitsordade behöfligheten af att den ifrågasatta restitutionen beviljades.

Kongl. kommerskollegium och generaltullstyrelsen tillstyrkte äfven, att restitution skulle beviljas. Tullkomitén, till hvilken frågan äfven hänsköts, förordade äfven densamma, men har nu regeringen beslutat, att en komité af sakkunnige skulle tillsättas för att taga frågan under ompröfning i sammanhang med sjöfartsnäringens tillstånd i allmänhet.

Denna vigtiga fråga angående beviljande af restitution för tull å materialier och utredningspersedlar vid fartygsbyggnad, hvilken i princip varit medgifven i Sverige omkring 50 år, har sålunda blifvit undanskjuten till en oviss framtid.

Behofvet af några åtgärders vidtagande i sagda syfte qvarstår emellertid och har, under tiden frågan varit under utredning, betydligt förökats. Sålunda har, genom den ökade verldshandeln och den derigenom förorsakade större efterfrågan på industrialster, prisen å råvaror samt förädlade varor betydligt stigit, hvilket åter framkallat spekulation, som förorsakat ytterligare stegring. Särskildt är detta förhållandet med fartyg och materialier för fartygsbyggnad, såsom stål, jern m. m. Genom de införda tullarne har införsel af stål och jern m. m. snart sagdt omöjliggjorts. För tillfredsställande af industriens behof kan sålunda icke nu som förr importeras det för vissa behof användbara billigare utländska jernet, utan måste allt tagas inom landet. Efterfrågan har härigenom så ökats, att de större valsverken icke kunna emottaga en större order till utförande på flera månader, icke ens på halft år, hvarförutom prisen stigit betydligt.

Genom de införda tullarne har det blifvit omöjligt för fartygsbyggare att, såsom förut, då behöfliga materialier kunde köpas och importeras till i utlandet gängse pris, bygga fartyg för utländsk räkning. Äfven tillverkning

af fartyg för inhemska redare har försvårats, ty behöfliga materialier kunna ej för tullens skull importeras. Den större efterfrågan inom landet har förorsakat en betydlig prisstegring, hvarförutom det blifvit nära nog omöjligt att få behöflig materiel levererad inom så kort tid, som erfordras för att kunna utföra beställningar inom fordrad leveranstid. Tullarne, som tillkommo för att skydda och uppmuntra den inhemska tillverkningen, hafva sålunda visat sig verka raka motsatsen, hvad fartygsbyggnader beträffar.

Då skeppsbyggeriet är en af Sveriges naturligaste industrier, då detsamma varit en ganska vigtig sådan och då det kunde vara en af våra största industrier, är det nödvändigt, att sådana förändringar vidtagas i lagstiftningen, att det kan fortfara och utvecklas och ej omöjliggöres.

Antagligen blifver den undanskjutna restitutionsfrågan ej snart afgjord, men nödvändighetens kraf fordrar, att snabba och kraftiga åtgärder vidtagas för att möjliggöra skeppsbyggerinäringens drifvande. Jag tager mig derför friheten vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att materialier och utredningspersedlar, som äro afsedda för byggande eller reparation af fartyg, må tullfritt införas och att Riksdagen hos Kongl. Maj:t anhåller, att detta beslut må genast tillämpas.»

Utskottet, som anser det önskvärdt, att åt skeppsbyggerihandteringen beredas lättnader, kan dock icke godkänna den af motionären föreslagna åtgärden i nämnda syfte. Att, såsom motionären synes afse, medgifva tullfrihet för de slags varor, som pläga användas såsom materialier vid fartygsbyggnad eller såsom utredningspersedlar endast i de fall, då dessa varor verkligen i sådant syfte införas, skulle medföra oöfverstigliga praktiska svårigheter, särskildt med afseende på omöjligheten att kontrollera, det de sålunda tullfritt införda varorna sedermera användes för det ändamål, som utgjort förutsättningen för deras tullfrihet. Att åter helt och hållet afskaffa tullen å dylika varor skulle, äfven om det gagnade skeppsbyggerinäringen, verka till skada för flere andra vigtiga industrier, hvilka äro i behof af tullskydd just å dessa artiklar. Dertill kommer, att, med afseende på reparation eller förbyggnad af fartyg, det mål, hvartill motionären syftar, är i hufvudsak uppnådt genom de vid sistlidne års riksdag beslutade bestämmelser om restitution i vissa fall af för fartygsmaterialier erlagda tullafgifter.

På grund häraf och under hänvisande till hvad utskottet under punkt 11 här nedan till sjöfarts- och skeppsbyggerinäringarnes uppmuntrande föreslagit, hemställer utskottet,

10:o) att herr Brodins ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

---

8 § i underrättelserna till gällande tulltaxa är af följande lydelse: *Tulltaxe-underrättelserna.*

§ 8.

1. Vid reparation eller förbyggnad af utländska fartyg eller af inhemska ångfartyg om minst 500 tons bruttodrägtighet eller segelfartyg om minst 300 tons bruttodrägtighet erhålles, sedan inför generaltullstyrelsen blifvit styrkt, att reparationen eller förbyggnaden afslutats, restitution af erlagd införselstull för de materialier och skeppsförnödenheter, icke hänförliga till husgerådssaker eller proviant, dem innehafvare af skeppsvarf eller verkstad genom behöriga intyg visat hafva varit till fartygets reparation eller förbyggnad använda och för sådant ändamål från utlandet införda.

2. De skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.

I den inom Första Kammaren väckta motionen n:o 43 hemställer grefve *Strömfelt*,

att Riksdagen behagade besluta, att ifrågavarande paragraf må erhålla följande lydelse:

§ 8.

Mom. 1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg byggas, erhåller vid nybyggnad af ångfartyg om minst 500 tons bruttodrägtighet samt af segelfartyg om minst 300 tons bruttodrägtighet, sedan inför generaltullstyrelsen styrkt blifvit, att fartyget kommit i fullfärdigt skick, en godtgörelse för hvarje ton af fartygets bruttodrägtighet, nemligen:

för fartyg af jern och stål	16 kronor
» » med träbordläggning på spant af jern eller stål, s. k. komposit	10 »
» » af trä	3 »

Då fartyg bygges för utländsk räkning eller såsom nytt säljes till utlandet, lemnas dylik godtgörelse utan afseende på fartygets storlek.

Vid reparation eller förbyggnad af utländska fartyg eller af inhemska fartyg af ofvan nämnda storlekar erhållas, sedan inför generaltullstyrelsen blifvit styrkt — — — — — (oförändradt) — — — — — införda.

Mom. 2. De skeppsförnödenheter — — — — — (oförändradt) — — — — — bruk.

Under den 8 nästlidne januari har Kongl. Maj:t tillsatt en komité med uppdrag att efter utredning af svenska sjöfartsnäringens tillstånd och alla för dess förkofran nödiga och nyttiga betingelser inkomma med förslag till åtgärder för befrämjande af näringens utveckling. Vid sådant förhållande kunde det synas, som om denna komités utlåtande borde afvaktas, innan man företager några partiella åtgärder till sjöfartsnäringens understödjande. Då emellertid grefve Strömfelts motion berör en fråga af så trängande vigt, att densamma icke utan olägenheter torde kunna undanskjutas, samt denna fråga, som dessutom mera berör andra näringar än sjöfartsnäringen, redan genomgått en grundlig utredning, i det att densamma varit föremål för behandling af så väl tullkomitén som kongl. kommerskollegium och kongl. generaltullstyrelsen samt dessutom underkastats pröfning af Konungens befallningshafvande i flere län samt af rikets handels- och sjöfartsnämnder jemte öfriga för frågan intresserade, anser sig utskottet böra förorda, att denna fråga redan nu företages till afgörande. Dertill kommer att ett steg i den rigtning motionären föreslagit redan tagits, i det att vid sistlidne riksdag restitution i vissa fall beviljats vid reparation eller förbyggnad af fartyg. Förr än dylika fördelar medgifvits äfven vid nybyggnad af fartyg, förefinnes emellertid en lucka i vår lagstiftning.

Det förslag motionären framstält är till alla delar lika lydande med det förslag, som tullkomitén under den 9 april 1889 efter särskildt uppdrag afgifvit i anledning af väckta förslag att genom tullrestitutioner bereda lättnader åt sjöfarten. Detta utlåtande, hvartill motionären i sin motion hänvisar, återfinnes i sin helhet såsom bilaga till nämnda motion. Utskottet vill med afseende härpå till en början erinra, att de bestämmelser angående tullrestitutioner i vissa fall vid reparation eller förbyggnad af fartyg, som tullkomitén föreslagit, redan blifvit antagna af sistlidne års riksdag och införda i förevarande paragraf, hvadan grefve Strömfelts motion afser ändring i gällande bestämmelser endast för så vidt angår nybyggnad af fartyg.

Rörande denna fråga anför tullkomitén i sitt berörda utlåtande efter en redogörelse för den äldre lagstiftningen i ämnet, äfvensom för de åtgärder, åtskilliga främmande nationer vidtagit till sjöfartsnäringens främjande, samt för de önskningar och omdömen tillkallade sakkunnige i ämnet uttalat, huru som ej blott billigheten utan ock omtanken om den svenska sjöfartsnäringen syntes fordra, att en godtgörelse i en eller annan form bereddes densamma för de genom tullarne ökade prisen å byggnadsmaterialier. Af de

medel att upphjelpa sjöfartsnäringen, som föreslagits, syntes komitén intet vara lämpligare och verksammare än en sådan godtgörelse. Nedsättning uti hamn- samt fyr- och båkafgifter äfvensom lastpenningar, som från vissa håll förordats, skulle i lika mån komma äfven utlandets fartyg till del samt åtföljdes dessutom genast, såsom erfarenheten visat, af sjunkande fraktsatser, hvadan en sådan åtgärd icke skulle lända de svenska rederierna till verkligt gagn. Restitution af tullumgälder vid fartygs byggnad och reparation m. m. komme dessutom icke endast sjöfartsnäringen utan äfven den för vårt land så naturliga skeppsbyggnadsindustrien till godo och syntes alltså i dubbelt afseende beaktansvärd.

Beträffande *omfattningen* af den restitution, som borde beviljas, ansåge komitén restitution icke, såsom påyrkats, böra ifrågakomma för provianteringsartiklar, dels emedan omkostnaderna för proviantering i svensk hamn af ett fartyg, stadt i utländsk fraktfart, vore i jemförelse med öfriga omkostnader, som kunde föranleda restitution, mycket små, dels ock emedan restitution i detta fall skulle medföra stora svårigheter för upprätthållande af nödig kontroll, dels enär slutligen det stode hvarje dylikt fartyg fritt att från nederlag eller frilager, der sådant funnes, uttaga proviant utan erläggande af tull. Vidare ansåge komitén, att restitution icke lämpligen borde ifrågakomma beträffande fartyg, afsedda för den inhemska sjöfarten. På dessas konkurrensförmåga inverkade nemligen ej den förhöjning i anskaffningskostnaden, som tullarne möjligen framkallade, enär denna förhöjning drabbade alla fartyg proportionsvis lika, och dessa derigenom blefve uti den inbördes täflingen likstälda. Vid byggandet af fartyg för inrikes sjöfart vore ej heller af skäl, som de tillkallade fackmännen framhållit, någon konkurrens från utlandet att befara, helst sedan vid 1888 års riksdag tull åsatts fartyg. Endast för fartyg, som ginge i utländsk fraktfart eller som skulle till utlandet försäljas, blefve de genom tullen å materialier m. m. ökade kostnaderna till men. Bästa sättet att betrygga den ofvan nämnda bestämmelsens genomförande vore att fastställa ett visst minimitontal för de fartyg, vid hvilkas byggande för svensk räkning restitution beviljades. Erfarenheten visade nemligen, att de fartyg, som besörjde den inrikes sjöfarten, i allmänhet icke öfverstege en viss storlek. Genom att alltså fastställa en gräns beträffande fartygens drägtighet, under hvilken restitution icke medgåfves, vunnes, fastän på indirekt sätt, det afsedda ändamålet eller restitutionens inskränkande i fråga om svenska fartyg till hufvudsakligen sådana, som ginge i utländsk fraktfart.

Vid bestämmande af svenska fartygs behörighet att komma i åtnjutande af ifrågavarande restitution syntes för öfrigt böra läggas till grund fartygens bruttodrägtighet, som vida närmare än nettodrägtigheten angåfve fartygens

verkliga storlek samt följaktligen äfven materialåtgången till desamma, och både i Frankrike och Italien, hvarest ersättning gåfves för nybyggda fartyg, utginge denna efter bruttodrägtigheten.

Hvad deremot vidkomme *gränsen*, der rätt till restitution borde inträda, hade komitén ansett, att densamma för ångfartyg borde sättas vid 500 ton. Med denna bestämning blefve ej samtliga mellan inrikes orter gående ångare uteslutna; men gränsen torde ej heller lämpligen böra sättas högre för att ej utesluta flertalet af de lastångare, som plägade gå mellan Östersjö- och Nordsjöhamnar. Fartyg af den storlek, att de kunde passera våra kanaler och slussar, komme dock samtliga under denna gräns.

Hvad åter segelfartyg beträffade, hade det uppgifvits, att segelfartyg af 300 tons drägtighet och deröfver icke utom i sällsynta undantagsfall användes i den inhemska fraktfarten. Det kunde då ej vara lämpligt att bestämma gränsen så, att den förmån, man önskade bereda äfven dessa fartyg, blefve mindre än den för ångfartygen, med hvilka de dertill hade att bestå en svår konkurrens, utan hade komitén ansett sig böra föreslå, att gränsen för segelfartyg bestämdes till 300 tons bruttodrägtighet.

Beträffande frågan om den *form*, som ersättningen för åsatta tullar å skeppsmaterialier och inventarier borde erhålla, ansåge komitén, att vid fartygs nybyggnad den ifrågavarande godtgörelsen borde beviljas med en viss summa per ton af bruttodrägtigheten, utan redovisningsskyldighet för dertill använda materialier. Att i detta fall bevilja restitution på förut vanligt sätt medförde stora praktiska olägenheter. Skeppsbyggaren vore då skyldig under edlig förpligtelse angifva, huru mycket af utländska materialier blifvit användt. Då man betänkte, hvilken mängd olika materialier, som till byggande af ett fartyg erfordrades, och hvilken svårighet det skulle vara att noggrant öfvervaka användandet af dessa vid de många olika slags arbeten, som vid våra mekaniska verkstäder förekomme, en svårighet, som under ett fartygs byggande ofta förstorades deraf, att samtidigt fartyg inkomme för att repareras, hvarvid ofta alla krafter behöfde tagas i anspråk, så torde det vara gifvet, att det äfven med den mest noggranna bokföring skulle vara svårt att lemna exakta uppgifter. Redan af detta skäl vore ifrågavarande form för restitutions erhållande önskvärd. Men ett annat skäl af än mera afgörande beskaffenhet vore, att endast på det nu föreslagna sättet användandet af svenskt material befordrades. Gåfves restitution på vanligt sätt, kunde följden blifva, att utifrån infördt material och utländska utredningsartiklar komme att till stor del utträngа bruket af svenska sådana. I stället för att bidraga till utvecklingen inom landet af de näringar, hvilkas alster användes af skeppsbyggnadsindustrien, skulle beviljande af restitution i vanlig ordning försvaga det med senast åsatta tullar för dem afsedda skydd, hvar-

emot en restitution, gifven på sådant sätt, att den bidroge till användande af svenska materialier, måste på samma gång gagna ej blott skeppsbyggnadsindustrien utan ock de nämnda näringarne.

Vidkommande till sist de utgifter, som statsverket för den sålunda föreslagna godtgörelsen vid fartygs nybyggnad kunde komma att vidkännas, hade komitén för att kunna göra en förslagsberäkning från de vigtigaste af de svenska mekaniska verkstäderna infordrat upplysningar om tontalet å så väl för svensk som utländsk räkning byggda fartyg år 1882, det år, då fartygsbyggandet vid dessa verkstäder på senare tider varit lifligast, äfvensom uppgift om det tonnage, som vid desamma ansåges kunna på ett år nybyggas. År 1882 byggdes å dessa verkstäder fartyg om 19,911 tons bruttodrägtighet, hvaraf fartyg med antagligen högst 12,000 tons drägtighet skulle efter förslaget varit berättigade till godtgörelse. Samtliga de nämnda verkstädernas nybyggnadsförmåga hade uppgifvits till 30,000 bruttoton, men då vissa uppgifter lemnats under förutsättning, att arbetet vid nedlagda varf åter upptoges, och att hela verksamheten koncentrerades på fartygsbyggnad med åsidosättande af annan tillverkning, samt i förenämnda tontal inginge fartyg af alla slag, äfven sådana, som ej föreslagits till erhållande af godtgörelse, så framginge häraf, att, utan fara för allt för låg beräkning, det till godtgörelse berättigade tontalet torde kunna till hälften nedsättas, äfven med inberäkning af de fartyg, som på andra varf kunde byggas. Denna uppgift afsåge dock endast fartyg af jern eller stål; s. k. komposite- samt träfartyg torde ej komma att byggas i någon afsevärd mån. Detta antagande bestyrktes deraf, att enligt uppgift i Lloyds register, hvilket upptoge endast fartyg af 100 tons bruttodrägtighet och deröfver, byggdes i hela verlden år 1887 jern- och stålfartyg om 528,027 tons drägtighet, men komposite- och träfartyg af endast 51,752 tons. Komitén ansåge sig derför kunna antaga, att utgifterna för godtgörelser till komposite- och träfartyg ej komme att blifva nämnvärda.

Öfver tullkomiténs förslag infordrades utlåtande af kongl. kommerskollegium och kongl. generaltullstyrelsen. Förstnämnda embetsverk anmodade i cirkulärskrifvelse öfverståthållareembetet och Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samtliga länen, med undantag af Kronobergs, Kopparbergs och Jemtlands län, att ej mindre från vederbörande handels- och sjöfartsnämnder infordra yttrande i ämnet än äfven på lämpligt sätt lemna enskilda fartygsbyggare och skeppsredare inom de särskilda länen tillfälle att deri sig yttra, samt att med samtliga afgifna yttranden, äfvensom, derest anledning dertill ansåges vara för handen, med eget anförande i ämnet inkomma.

Af den redogörelse embetsverken afgifvit rörande innehållet af de yttranden, som i anledning häraf inkommit, framgår hufvudsakligen

att det af *komitén framstälda förslag oförändradt* omfattats af

dels nedannämnda handels och sjöfartsnämnder, nemligen:

i Nyköping, i Norrköping, hvars mening äfven biträdts af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Östergötlands län, i Kristianstad, i Hudiksvall, i Sundsvall, i Piteå, hvars åsigt jemväl delats af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län, samt i Karlskrona, hvilken dock förklarat sig icke anse komiténs förslag i någon nämnvärd mån bereda gagn åt sjöfartsnäringen, utan fastmer åt skeppsbyggerierna och jerntillverkarne; och

dels Motala mekaniska verkstads aktiebolag;

att *samma förslag i hufvudsak, men dock med förbehåll af vissa ändringar*, blifvit tillstyrkt af nedan uppräknade handels- och sjöfartsnämnder, nemligen:

i Södertelge, som förmenat, att förslaget om rättighet till godtgörelse, hvilken rättighet komitén för svenske redares fartyg velat göra beroende af viss minimidrägtighet, under det att sådana fartyg, som beställdes eller såsom nya inköptes af utländing, skulle åtnjuta samma rättighet utan afseende å deras storlek, hellre bort gå i motsatt rigtning eller till fördel för de svenska rederierna, samt hemstält att, derest något visst minimitontal ansåges böra stadgas såsom vilkor för godtgörelses åtnjutande, detta måtte bestämmas till 100 bruttoregistertons, lika för ång- och segelfartyg;

i Gefle, hvilken framstält såsom ett önskningsmål, att restitution måtte beredas äfven för proviantartiklar, samt föreslagit dels att den gräns, der i allmänhet rättighet till restitution för svenska fartyg borde inträda, måtte bestämmas för ångfartyg till minst 400 och för segelfartyg till minst 300 bruttoton, dels att rätt till godtgörelse måtte tillerkännas äfven sådana svenska fartyg af mindre drägtighet, hvilka under minst två års tid varit använda uteslutande i utländsk fraktfart, då detta förhållande styrktes genom bevis från vederbörande svenska konsuler och dels att beloppet af godtgörelsen vid nybyggnad måtte bestämmas

för jern- och stålfartyg till	20	kronor,
» kompositefartyg till	14	» , och
» träfartyg till	4	» , allt

per bruttoton;

i Vestervik, hvilken ansett att, ehuru lämpligast torde hafva varit, om vid nybyggnad för svensk räkning godtgörelse lemnades för alla fartyg utan afseende å deras storlek, i likhet med hvad som föreslagits beträffande sådana fartyg, som byggas för utländsk räkning eller såsom nya säljas till utlandet, det afsedda ändamålet att bereda lättnader åt sjöfartsnäringen likväl

i någon mån kunde vinnas, om godtgörelsen utginge vid nybyggnad för ångfartyg af minst 300 och för segelfartyg af minst 200 tons bruttodrägtighet och för träfartyg med 5 kronor i stället för af komitén föreslagna 3 kronor per bruttoton;

i Oscarshamn, hvilken ansett att, då en mängd fartyg af mindre drägtighet än den af komitén för godtgörelsens åtnjutande bestämda under vissa förhållanden vore nödvändiga och inom vårt land byggdes för sysselsättning i den utländska fraktfarten, för sådana mindre fartyg dylik godtgörelse äfven borde åtnjutas; samt

i Umeå, hvilken ej funnit de af komitén föreslagna lättnader i någon afsevärd mån komma sjöfartsnäringen tillgodo, och som ansett, att den föreslagna godtgörelsen medelst tullrestitution å införda utländska materialier borde tillkomma innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg nybyggas, för alla så väl ångfartyg som segelfartyg utan afseende å deras storlek, i likhet med hvad som föreslagits beträffande utländska fartyg, samt att restitution vid reparation eller förbyggnad äfven måtte medgifvas för svenska fartyg af alla storlekar;

att *ett af två reservanter inom tullkomitén framställdt förslag* att vid nybyggnad af sådana fartyg, för hvilka enligt tullkomiténs åsigt godtgörelse borde ifrågakomma, i stället restitution måtte medgifvas af de tullumgälder, som verkligen blifvit erlagda för till fartygets byggande och utredning använda utländska materialier och skeppsförnödenheter, dels oförändradt dels med vissa ändringar förordats af handels- och sjöfartsnämnderna i Göteborg, Malmö, Halmstad, Luleå, Jönköping och Visby samt Konungens befallningshafvande i Kristianstads län äfvensom handelsföreningen i Visby och skeppsbyggaren A. Brodin i Gefle; samt

att handels- och sjöfartsnämnden i Stockholm visserligen gifvit företrädet åt reservanternas förslag med vissa ändringar i de för restitutionens erhållande föreslagna vilkor, men, derest dessa vilkor dock befunnes nödvändiga, alternativt förordat godtgörelse per bruttoton med 20 kronor för jern- och stålfartyg samt med mindre belopp i förhållande dertill för öfriga slags fartyg, äfvensom att denna godtgörelse måtte utgå jemväl för sådana svenska fartyg, som kunde antagas idka uteslutande inhemsk fraktfart.

Uti sitt i frågan gemensamt afgifna utlåtande anförde kongl. kommerskollegium och kongl. generaltullstyrelsen, bland annat, hurusom den af tullkomitén föreslagna godtgörelsen skulle kunna komma att utgöra en, om också dold, premie från tullmedlen för tillgodogörandet af svenska materialier, materialier för hvilka i verkligheten motsvarande tullafgift icke kommit tullkassan tillgodo. Med fäst afseende på oegentligheten af en sådan för vår tullagstiftning främmande premiering, hvilken också näppeligen skulle komma

att i någon afsevärd mån gagna den näring, för hvars understödjande den dock egentligen skulle bringas till stånd, utan fast hellre hufvudsakligast komma varfven eller verkstäderna samt andra näringar tillgodo, dessa sistberörda näringar dock endast för så vidt vederbörande varfs- eller verkstadsegare icke funne med sin fördel förenligt att vid fartygsbyggnaden hellre använda utländska än svenska materialier; samt med hänsyn derjemte dels till den af reservanterna mot detta förslag påvisade faran deraf, att genom ett dylikt prejudikat antagligen skulle framkallas anspråk från åtskilliga andra näringar på liknande understöd och dels till hvad samma reservanter i öfrigt deremot anfört, ansåge sig embetsverken icke kunna tillstyrka bifall till hvad flertalet inom komitén i detta hänseende föreslagit utan hemstälde, att godtgörelsen för tullafgifterna å de vid fartygs nybyggnad använda materialier icke måtte utgå i annan form än den hittills hos oss tillämpade, nemligen såsom restitution i vanlig ordning af för materialierna bevisligen erlagda sådana umgälder.

Vidkommande *omfattningen* af den ifrågastälda restitutionen hade embetsverken för sin del icke heller kunnat finna de till stöd för den beträffande svenska fartyg föreslagna inskränkningen andragna skäl ega giltighet. Då nemligen alla utländska fartyg, af hvilken storlek eller beskaffenhet som helst, egde rätt till fri konkurrens med svenska fartyg i fraktfarten till och från Sverige, under det att derjemte vissa främmande länders fartyg på grund af traktater med dessa länder egde rätt till samma konkurrens beträffande fraktfarten inrikes orter emellan, hvilken sistnämnda rättighet, enligt hvad de från vederbörande tullförvaltningar till generaltullstyrelsen ingångna journaler utvisade, äfven begagnats af sådana fartyg med en drägtighet af öfver 40 ton till ett antal af 37, kunde näppeligen anses, att tullrestitutionen med den inskränkning tullkomitén föreslagit och hvarigenom densamma skulle komma att ländа till gagn endast för ett mindre antal svenska handelsfartyg, nemligen för dem, hvilka innehade den bestämda bruttodrägtigheten, utgjorde ett tillräckligt understödjande af den svenska sjöfartsnäringen, då ju fortfarande det ojemförligt största antalet fartyg i svenska handelsflottan, af hvilka äfven många i utländsk fraktfart, skulle varda uteslutet från sagda förmåns åtnjutande.

Huru än förhållandena härvid för närvarande eller i framtiden kunde ställa sig, torde i allt fall omtanken om den svenska sjöfartsnäringen kräfva full likställighet emellan svenska och utländska fartyg i fråga om tullrestitution vid så väl nybyggnad som reparation, om än anledning skulle förefinnas dertill, att en viss drägtighetsgräns, lika för svenska och utländska fartyg, bestämdes, under hvilken dylik restitution icke finge åtnjutas. Ett stadgande i det af komitén föreslagna syftet skulle också, enligt embetsver-

kens förmenande, åtminstone vid fartygs nybyggnad lätteligen kunna komma att innebära en frestelse till försök att genom skenköp eller andra öfverenskommelser kringgå detsamma för vinnande af den bestämda godtgörelsen äfven för sådana fartyg, för hvilka den icke varit afsedd; och någon tillfredsställande kontroll från tullverkets sida till förhindrande af dylika transaktioner kunde svårligen åvägabringas. På grund häraf föreslogo embetsverken, att restitution af erlagd tull för materialier och förnödenheter till fartygs nybyggnad, förbyggnad eller reparation, med undantag för husgerådssaker och proviant, måtte åtnjutas endast för sådana, så väl svenska som utländska fartyg, hvilka innehade en afgiftspligtig drägtighet af öfver 40 ton.

Det af tullkomitén och motionären föreslagna sättet att uppmuntra skeppsbyggerihandteringen synes utskottet vara värdt all uppmärksamhet. Framför ett medgifvande af allenast restitution för erlagda tullafgifter å fartygsmaterialier innebär det föreslagna nya systemet väsentliga fördelar, dels genom dess enkelhet vid tillämpningen dels ock genom den ökade användning inom skeppsbyggeriet af svenska materialier, detsamma är egnadt att framkalla. Då de skeppsbyggnadsmaterialier Sverige producerar, särskildt plåt och jern, genom sin utmärkta beskaffenhet mestadels vida öfverträffa det material, som utomlands användes för fartygsbyggnad, synes en skeppsbyggerihandtering, grundad på användning af svenska dylika materialier vara en industri, som har särskild utsigt att kunna göra sig gällande i konkurrensen med utlandet och allt mera arbeta sig fram på verldsmarknaden. Från denna synpunkt och med fäst afseende på fördelen för ett land att få exportera sina produkter i ett högt förädladt skick, är det inhemska skeppsbyggeriet särskildt i behof af det slags uppmuntran, det föreslagna nya systemet innebär.

De anmärkningar emot detta system, som blifvit framstälda, synas utskottet icke vara af någon afgörande vigt. Hvad först beträffar invändningen, att den föreslagna godtgörelsen hufvudsakligen skulle lända skeppsbyggerierna och de näringar, som till dessa leverera byggnadsmaterialier, till godo, vill utskottet gerna medgifva, att så ofta torde blifva förhållandet. Med den vexelverkan, hvari skeppsbyggeriet och sjöfartsnäringen stå till hvarandra, torde dock hvad som gagnar den ena af dessa näringar icke underlåta att äfven på den andra utöfva ett välgörande inflytande, och under vissa konjunkturer kan sjöfartsnäringen jemväl på ett mera direkt sätt komma att draga fördel af den föreslagna åtgärden. Denna kommer nemligen att verka såsom en minskning i tillverkningskostnaden och följaktligen lända producenten eller konsumenten till godo, allteftersom efterfrågan på

fartyg är mer eller mindre liflig. Under tider, då behofvet af fartyg är stort, och varf och verkstäder hafva fullt upp med arbete, kommer sålunda godtgörelsen att vara till gagn hufvudsakligen för skeppsbyggerierna. Under motsatta konjunkturer åter, då skeppbyggerierna nödgas underbjuda hvarandra för att få arbete, kommer densamma att hafva till följd, det prisen på fartyg kunna sänkas lägre, än eljest varit möjligt, och i så fall stannar vinsten till större delen på fartygsköparnes, d. v. s. rederiernas sida.

Man har vidare anmärkt, att tullkomitén satt gränsen för de för inhemsk räkning byggda fartyg, hvilka skulle vara berättigade till godtgörelse, allt för högt och att någon anledning icke förefunnes, hvarför inhemska fartyg skulle i förevarande hänseende vara sämre stälda än de fartyg, som byggdes för utländsk räkning eller såsom nya till utlandet försåldes. Då emellertid någon tillförlitlig beräkning öfver de kostnader, det föreslagna systemet kommer att för statskassan medföra, icke på förhand kan uppgöras, synes det försigtigast att icke med ens gifva detta system en allt för stor omfattning. I första rummet torde derför från erhållande af godtgörelse böra uteslutas de fartyg, hvilka användas i fraktfarten inrikes orter emellan, då nemligen denna fraktfart utan tvifvel är den gren af sjöfartsnäringen, som är utsatt för den jemförelsevis minsta konkurrensen med utländsk rederihandtering. Äfven om vissa utländska nationers fartyg icke äro betagna rättighet till fraktfart emellan svenska hamnar, lärer nemligen likväl någon dylik fraktfart icke i någon afsevärd omfattning hittills hafva förekommit eller för framtiden kunna befaras.

Om utskottet sålunda beträffande inhemska ångfartyg icke har något att erinra mot den af tullkomitén föreskrifna minimidrägtighet af 500 bruttoton, finner utskottet emellertid, att den drägtighet af 300 bruttoton, som tullkomitén i enahanda afseende bestämt för segelfartyg, icke står rätt väl tillsammans med den grund, hvarpå komiténs förslag härutinnan hvilar, eller att endast de fartyg, som gå i fraktfart allenast inrikes orter emellan, skulle vara från denna förmån uteslutna. De fartyg, som ombesörja den utrikes fraktfarten på östersjö- och närmaste nordsjöhamnar, utgöras nemligen hufvudsakligen af segelfartyg, hvilka i allmänhet icke uppnå 300 tons bruttodrägtighet. Med fäst afseende å denna icke ovigtiga gren af den utrikes sjöfarten anser utskottet följaktligen, att den föreslagna minimidrägtigheten för inhemska segelfartyg bör sänkas till 200 bruttoton.

Af samma anledning torde jemväl för de inhemska segelfartyg, för hvilka enligt gällande stadganden vid reparation eller förbyggnad restitution skall utgå, drägtigheten böra nedsättas från 300 till 200 ton.

Vidare har från flera håll påståtts, att den af tullkomitén föreslagna godtgörelsen bestämts till ett så lågt belopp pr ton, att densamma icke kom-

mer att lemna tillräcklig ersättning för den tull, som erlagts för de vid ett fartygs byggnad använda materialier. Utskottet, som beredts tillfälle att taga kännedom om de beräkningar, som legat till grund för tullkomiténs förslag härutinnan, tillåter sig att i korthet redogöra för dessa. Sedan komitén erhållit uppgifter angående qvantiterna af de olika materialier, som ingått i åtskilliga jernfartyg, uträknades den tull, som för hvarje särskildt fartyg skulle erlagts, derest de i fartyget ingående qvantiteter jern, plåt och nagel blifvit från utlandet införda. Den summa, som sålunda erhölls, visar ett medeltal pr bruttoton af 16 kronor. En något större summa erhålles visserligen, om man tager i betraktande den tull, som kunnat erläggas jemväl för tågvirke och tapetseraremateriali er till inredning m. m., men då denna icke kan med bestämdhet uträknas, och väl sällan något fartyg bygges uteslutande af utländska materialier samt särskildt vissa delar af fartyget i de flesta fall förfärdigas af svenskt jern, som för dessa ändamål är vida öfverlägset det utländska, torde den af tullkomitén föreslagna godtgörelsen af 16 kr. pr ton för jernfartyg närmast motsvara det belopp, hvarmed en blott restitution af verkligen erlagd tullafgift skulle komma att utgå. Hvad godtgörelsen för öfriga slag af fartyg angår, finner utskottet denna stå i ett rigtigt förhållande till den för jernfartyg sålunda föreslagna ersättningen och har mot densamma intet att erinra.

Hvad slutligen kostnaden för en tillämpning af det föreslagna systemet angår, utgjorde år 1882, det år då fartygsbyggandet på senare tider varit lifligast, tontalet af byggda fartyg 19,911 ton. Af detta tontal antogs inom tullkomitén 12,000 tons belöpa sig på fartyg af den storlek, att de enligt det föreslagna systemet skulle vara berättigade till godtgörelse. Under förutsättning af att samtliga dessa fartyg varit jernfartyg, skulle kostnaden för den föreslagna godtgörelsen under år 1882 utgjort 192,000 kronor. Af beräkningar som återfinnas på sid. 29 i detta betänkande framgår, att tullkomitén ansett, det fartyg af ifrågavarande storlekar icke skulle kunna från våra nu befintliga verkstäder årligen levereras till ett större sammanlagdt tontal än 15,000 ton. Efter denna beräkning skulle det nya systemet medföra en kostnad af omkring 240,000 kronor. Till något nämnvärdt större belopp lärer under närmaste tid kostnaden för den nu ifrågasatta åtgärden icke komma att uppgå.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, samt tullkomitén i öfrigt andragit, hemställer utskottet,

11:o) att 8 § 1 mom. i underrättelserna till tulltaxan måtte erhålla följande förändrade lydelse:

1. Innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg byggas, erhåller vid nybyggnad af ångfartyg om 500 tons bruttodrägtighet eller derutöfver samt af segelfartyg om 200 tons bruttodrägtighet eller derutöfver, sedan inför generaltullstyrelsen styrkt blifvit, att fartyget kommit i fullfärdigt skick, en godtgörelse för hvarje ton af fartygets bruttodrägtighet, nemligen:

för fartyg af jern och stål	16	kronor
» » med träbordläggning på spant af jern eller stål, s. k. komposit	10	»
» » af trä	3	»

Då fartyg bygges för utländsk räkning eller såsom nytt säljes till utlandet, lemnas dylik godtgörelse utan afseende på fartygets storlek.

Vid reparation eller förbyggnad af utländska fartyg af hvilken storlek som helst eller af inhemska fartyg af ofvannämnda storlekar erhålles, sedan inför generaltullstyrelsen styrkt blifvit, att fartygets förbyggnad eller reparation blifvit afslutad, restitution af erlagd införselstull för de materialier och skeppsförnödenheter, icke hänförliga till husgerådssaker eller proviant, dem innehafvare af skeppsvarf eller verkstad genom behöriga intyg visat hafva varit till fartygets reparation eller förbyggnad använda och för sådant ändamål från utlandet införda.

Mom. 1 och 5 af 9 § i underrättelserna till tulltaxan lyda sålunda:

§ 9.

1. Vid utförsel sjöledes från stapelstad af följande, utaf utländskt råämne inrikes tillverkade varor beviljas restitutionsvis af tullmedlen:

för	1 kilogram	raffineradt socker, topp-, kandi- och- kak-	28,2	öre
»	1 dito	chokolad, konfityrer eller blandad chokolad och konfityrer	30	»
»	1 liter punsch		30	»
»	1 kilogram	tobak, arbetad:		
		cigarrer och cigarretter 1 krona	—	»
		spunnen, hopvriden eller pressad, äfvensom i stänger	70	»
		malen eller snus	48	»
		andra slag	55	»
»	1 kilogram	s. k. flamgarn, färgadt eller tryckt af bomull	15	»
»	1 dito	s. k. flamgarn, färgadt eller tryckt af ull	20	»
»	1 dito	bomullsväfnad	15	»
»	1 dito	linneväfnad	20	»

för 1 kilogram maskinsydda bomulls- och linneartiklar, såsom skjortor, kragar, manchetter med flera, under vilkor att de icke hufvudsakligen bestå af lägre tullbeskattad väfnad än oblekt bomullsväfnad .... 50 öre

hvarvid för öfrigt iakttages:

a) att af de i vigt här upptagna varor minst 50 kilogram af hvardera, men af blandadt chokolad och konfityrer 50 kilogram tillhopa och af punsch minst 50 liter skola till export angifvas och på en gång afsändas; kommande dock denna bestämmelse icke att ega tillämpning, då den vara, för hvilken tullrestitution sökes, utföres för proviantering af fartyg i Öresund under enahanda förhållanden med dem, då utländska, på frilager upplagda varor skulle vid dylik proviantering åtnjuta tullfrihet;

b) att vid angifningsinlagan alltid skall bifogas tillverkarens, under edlig förpligtelse afgifna och med två vittnen bestyrkta försäkran, att varan är svensk tillverkning och af utländskt rååmne, för hvilket full införselstull blifvit erlagd, eller, beträffande flamgarn och väfnader, att de äro inom landet tillverkade af utrikes spunnet och behörigen förtulladt garn, och i fråga om maskinsydda bomulls- och linneartiklar, att de äro inom landet tillverkade af utrikes ifrån införda, behörigen förtullade väfnader; och kommer nu nämnda bevis att biläggas tullkammarjournalen å den tullplats, hvarifrån varan utföres; och

c) att utförseln verificeras genom intyg af vederbörande embetsmyndighet å lossningsorten, det varan derstädes blifvit lossad, hvilket intyg bör vara af svensk konsul eller vice konsul, derest sådan å berörda ort finnes anstäld, behörigen legaliseradt; dock att, derest utförseln skett i fartyg af 30 tons drägtighet eller derutöfver, och fartyget, utklareradt direkte till utrikes ort, blifvit af tullbetjening bevakadt till öppen sjö samt den till utförsel angifna vara, för hvilken tullrestitution äskas, tillika blifvit af tullkammare vid utklareringen antecknad å fartygets utgående sjöpass, något bevis om varans ankomst till den utländska lossningsorten ej må för restitutionens beviljande erfordras. — — — — — — — — — — — — —

— —

5. Vill någon införa tull underkastade varor i ändamål att desamma i annorlunda bearbetadt eller förädladt skick, än här ofvan säges, land- eller sjövägen åter utföra och den vid införseln erlagda tullafgiften tillika återbekomma, må sådant vara tillåtet under vilkor, att en dylik afsigt med införseln redan i sammanhang dermed vid varans angifning till tullbehandling skriftligen anmäles, samt att varuegaren i öfrigt ställer sig till efterrättelse de föreskrifter, hvilka generaltullstyrelsen eger meddela till förekommande af missbruk utaf en sålunda medgifven förmån; skolande derjemte, för till-

godonjutande af denna förmån, återutförseln hafva egt rum och sådant behörigen styrkas inom natt och år efter det införseln skedde.

Derest utländskt råbränvin endast för förädling till export under tullverkets kontroll införes och förädlas i derför särskildt inrättad fabrik, må restitution af belöpande tullafgift beviljas ej mindre för den myckenhet förädladt bränvin, som, på sätt här ofvan sägs, behörigen styrkes hafva från fabriken blifvit utförd, än äfven för den qvantitet bränvin, hvilken efter verkställd inventering tillförlitligen utrönes hafva genom förädlingen gått förlorad, dock icke för denna förlust i något fall med mera än en procent af den utförda myckenheten normalliter.

På sätt ofvan nämnts, har utskottet från Kongl. Maj:t fått emottaga, till den åtgärd utskottet kunde finna detsamma föranleda, ett af tullkomitén afgifvet utlåtande med förslag till förändrad lydelse af 5 mom. i förevarande paragraf m. m. Detta tullkomiténs utlåtande, som, enär detsamma icke förut varit till trycket befordradt, ansetts böra i sin helhet här inflyta, är af följande lydelse:

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 13 september 1888 har Eders Kongl. Maj:t — med öfverlemnande af handlingarne i mål rörande en af svenska marmeladaktiebolaget i Norrköping gjord underdånig ansökning om rätt till drawback för två särskilda, af bolaget exporterade partier konfityrer, bestående, enligt hvad upplyst blifvit, af, jemte utländska förtullade råämnen, svensk frukt — uppdragit åt tullkomitén att utreda, huru vida och i sådant fall till hvilket belopp och under hvilka vilkor restitution af erlagd tull kunde böra medgifvas i de fall, der en exportvara utgjordes af både utländska förtullade och inhemska ämnen.

Vid den utredning, komitén i anledning deraf verkstält, har komitén jemväl tagit i öfvervägande de under den 1 mars och den 28 juni innevarande år för sådant ändamål till komitén nådigst remitterade handlingar i mål rörande underdåniga ansökningar af Gunnebo bruks aktiebolag samt Göteborgs kexfabriks aktiebolag om tullrestitution. Af dessa begge ansökningar är visserligen endast den sistnämnda, afseende till utförsel ämnad »kex», vid hvars beredning så väl svenskt som utländskt råmateriel användts, af enahanda beskaffenhet med den underdåniga ansökning, som föranledt ofvan omförmälda komité lemnade uppdrag, men då i den af Gunnebo bruks

aktiebolag gjorda ansökning hemställes om rätt till tullrestitution jemväl för den del af vid exportvaras framställning användt råämne, som under förädlingen gått förlorad, samt frågan om en sådan förmåns beviljande — hvilken sammanhänger med frågan om beloppet af restitution i allmänhet — lärer böra skärskådas icke endast med afseende å tillverkningar af uteslutande utländskt råämne utan jemväl med hänsyn till exportvara af blandadt svenskt och utländskt ursprung, har komitén ansett äfven handlingarne i sistberörda mål böra i detta sammanhang komma under öfvervägande.

Slutligen har vid behandlingen af detta ämne komitén också tagit kännedom om de från enskilda personer till komitén ingifna framställningar, hvilka framhålla önskvärdheten af bestämmelser, hvarigenom vederbörande näringsidkare tillerkändes likartade förmåner med de i ofvanberörda underdåniga ansökningar afsedda.

Komitén har vid fullgörande af ifrågavarande nådiga uppdrag till en början undersökt innebörden af nu gällande bestämmelser om tullrestitution. Den särskilda restitution af tullafgift, som, på grund af § 8 i underrättelserna till gällande tulltaxa, medgifves vid reparation eller förbyggande af fartyg, har utgjort föremål för af komitén förut afgifvet underdånigt utlåtande, hvarför komitén nu inskränkt sig till att granska innehållet af nästföljande § 9 i nämnda underrättelser.

Enligt mom. 1 af samma § beviljas under vissa vilkor vid utförsel sjöledes från stapelstad af särskildt uppräknade, af utländska råämnen inrikes tillverkade varor restitution af tullmedlen *med bestämdt angifvet belopp* för hvarje vigt eller rymdenhet af exportvaran. Detta belopp, afsedt att motsvara belöpande tull å de i varan ingående råämnen, är bestämdt af lagstiftaren och gäller sålunda för hvarje vara af det ifrågavarande slaget, oberoende af vexlande proportion emellan råämnena. Någon särskild anmälan hos tullmyndighet om den tillämnade återutförseln i ändamål af kontrollåtgärders vidtagande från statsverkets sida erfordras icke vid råämnenas införsel. Deremot fordras, enligt hvad ordalydelsen oförtydbart gifver vid handen, att samtliga vid exportvarans framställning använda råmaterialier äro *utländska varor,* för hvilka *full* införselstull blifvit erlagd. Restitution medgifves sålunda icke för det fall, att något af berörda råämnen är af svenskt ursprung, och antagligen icke heller om i exportvaran ingår utländskt råämne af beskaffenhet att icke vara införselstull underkastadt. Stadgandena under mom. 2 och 3 rörande tullrestitution för utländsk juteväfnad, som användes till emballage, samt för vissa qvarnindustriens produkter, äro af alldeles speciel beskaffenhet och sakna på grund häraf betydelse för förevarande fråga samt torde derför icke påkalla någon närmare redogörelse.

Af helt annan beskaffenhet än den i mom. 1 omförmälda, är den

restitution, hvarom i mom. 5 stadgas. Ordalydelsen af detta lagrum synes icke med nödvändighet kräfva, att exportvaran skall hafva framstälts af uteslutande utländska råmaterialier, för hvilka full införselstull erlagts, och bestämmelsen har, enligt komitén meddelade upplysningar, icke heller blifvit af generaltullstyrelsen så tillämpad. Den här beviljade förmån af restitution åtnjutes icke *omedelbart* på grund af lagens stadgande, utan grundas närmast på af generaltullstyrelsen efter ansökning meddelad resolution, hvarigenom den ifrågavarande förmånen under särskilda vilkor medgifves. Restitutionsbeloppet är icke heller såsom i mom. 1 bestämdt af lagstiftaren, utan utrönes i enlighet med de föreskrifter, hvilka för sådant ändamål af generaltullstyrelsen meddelas. Vid sådant förhållande och då styrelsen på grund af den utredning, som föregår resolutionens utfärdande, i de flesta fall sättes i stånd att med tillräcklig grad af visshet bedöma den ifrågavarande tillverkningens beskaffenhet eller proportionen emellan deri ingående råämnen, är det naturligen af ingen vigt, om något af dessa ämnen är af inhemskt ursprung, enär restitutionen i allt fall icke kommer att utgå för mera än som anses motsvara den införtullade råvaran. Ett bestämdt uttalande af lagstiftaren derom, att den i detta moment medgifna restitutionsförmån må åtnjutas jemväl för exportvara af blandadt inhemskt och utländskt ursprung, torde dock få anses önskvärdt.

Om äfven genom nu omförmälda bestämmelser möjlighet beredts den inhemske näringsidkaren att i allmänhet vinna restitution af tullafgiften för de utländska råämnen, hvilka han användt vid framställning af produkter, afsedda för konsumtion utomlands, kan ifrågasättas, huru vida icke en viss grupp af tillverkningar, nemligen de, som finnas uppräknade under mom. 1, för så vidt till deras framställning användts, jemte införtullade råämnen, inhemska eller tullfria utländska sådana, bilda undantag. Såsom ofvan är nämndt, kan för vara, tillhörande sistberörda kategori, drawback enligt mom. 1 icke beviljas. Deremot borde visserligen enligt sakens natur icke något hinder möta mot beviljande af restitution enligt mom. 5 för sådana tillverkningar lika väl som för andra exportvaror af blandadt svenskt och utländskt ursprung; men med ett strängt fasthållande af ordalydelsen i sistnämnda lagrum, der det nemligen heter: »Vill någon införa tull underkastade varor i ändamål att desamma i annorlunda bearbetadt eller förädladt skick än här ofvan sägs, — — — åter utföra och den vid införseln erlagda tullafgiften tillika återbekomma» etc., lära nog samma tillverkningar kunna anses falla utanför momentets bestämmelser. Af de till komitén remitterade handlingar i ofvanberörda mål rörande svenska marmeladaktiebolagets underdåniga ansökning vill det åtminstone synas, som om generaltullstyrelsen hyllade denna uppfattning, ity att styrelsen i afgifvet utlåtande öfver bolagets

underdåniga ansökning icke antydt möjlighet för exportören att i liknande fall begagna sig af den i mom. 5 anvisade utväg utan hemstält till Eders Kongl. Maj:t om åtgärder för en möjligen erforderlig förändring af lagstiftningen i ämnet.

Då, såsom nyss antydt blifvit, komitén icke kunnat finna någon anledning, hvarför en förmån, som i allmänhet medgifves för exportvaror, framstälda af delvis inhemska råämnen, skulle förvägras, derest varan utgöres af tillverkning, som under mom. 1 omförmäles, helst tillverkningar af sistnämnda slag, då de bestå af uteslutande utländska råämnen, med afseende å rätten till tullrestitution intaga en särskildt gynnad ställning, har komitén ansett nu gällande bestämmelser, sådana de vid tillämpningen tolkats, innebära en oegentlighet, för hvars undanrödjande erfordras en förändring af lagstiftningen i ämnet. Öfvertygad om vigten af ändamålsenliga bestämmelser på tullagstiftningens område i syfte af de svenska näringsidkarnes understödjande i konkurrensen på den utländska marknaden samt derom, att restitution af erlagd tullafgift för de vid en exportvaras framställning använda råmaterialier — i den mån erforderlig kontroll mot missbruk af en sådan förmån kan utan exportören allt för mycket betungande föreskrifter åstadkommas — icke är utan betydelse för sagda ändamål, äfvensom att billigheten fordrar, att införselstull icke uttages för andra varor än dem, som inom landet konsumeras, har komitén funnit den ifrågasatta lagändringen icke böra gå i rigtning af inskränkning i hittills medgifven rätt till restitution. Hvad särskildt angår sådan tillverkning, hvarom nu är fråga, eller exportvara af blandadt inhemskt och utländskt ursprung, har komitén ansett den omständighet icke böra lemnas obeaktad, att vägran af tullrestitution för det utländska råämnet *ensamt på den grund*, att jemväl inhemskt ämne i varan ingår, ofta skall hafva till följd, att den inhemske näringsidkaren, för att icke gå miste om förmånen af restitution, komme att använda uteslutande utländskt råämne, äfven om inhemskt af lika god eller bättre beskaffenhet och till lika billigt pris stode honom till buds. I öfverensstämmelse med denna uppfattning har komitén ansett rätta sättet för det anmärkta missförhållandets undanrödjande vara att meddela uttrycklig föreskrift derom, att tullrestitution må åtnjutas för sådana tillverkningar, som i mom. 1 omförmälas, jemväl då i dem utländska tullpligtiga ämnen ingå blandade med inhemska eller utländska, icke tullpligtiga.

Vid behandlingen af frågan, huru vida denna restitution borde, i likhet med hvad i mom. 1 stadgas, utgå med ett visst af lagstiftaren för hvarje varuslag bestämdt belopp eller ock, på sätt enligt mom. 5 eger rum, med belopp, som finge bero på varans sammansättning i särskilda fall, har komitén, som visserligen icke förbisett, att de i mom. 1 föreskrifna, för vederbörande

näringsidkare jemförelsevis föga betungande vilkor för restitutionens tillgodonjutande måste af dem föredragas framför de mera omständliga bestämmelser, hvilkas iakttagande erfordras för restitution enligt mom. 5, och att sålunda restitution enligt förstnämnda moment måste från näringsidkarens sida vara mest önskvärd, tillika öfvervägt, huru vida antalet af de i mom. 1 specificerade tillverkningar skulle kunna ökas. I detta hänseende har komitén, på grund af den synnerligen vexlande beskaffenhet, som icke allenast särskilda varuslag utan äfven olika tillverkningar af samma slags vara kunde förete, funnit en utvidgning af området för 1:sta momentets tillämplighet förenadt med afsevärd fara för missbruk af rätten till restitution och förty ansett icke blott, att antalet af i mom. 1 uppräknade varuslag icke borde ökas, utan äfven att tullrestitution för exportvara af sistberörda slag, framställd af delvis inhemska eller icke tullpligtiga utländska ämnen, bör utgå endast på sätt och under vilkor, som äro eller varda föreskrifna för exportvara af annat slag än de under mom. 1 uppräknade.

I fråga om berörda vilkor kan sägas, att de å ena sidan, så vida syftet med restitutionen skall kunna uppnås, icke få vara alltför stränga. Å andra sidan måste de med hänsyn till statsverkets säkerhet vara sådana, att de bereda nödig trygghet mot missbruk. I samma mån som en tillverknings beskaffenhet medför fara i nyssnämnda hänseende, måste äfven kontrollföreskrifterna skärpas. Af det anförda framgår, att vilkoren för restitution måste blifva olika för olika tillverkningar. Lagstiftaren kan således bestämma endast de allmännaste vilkoren, och generaltullstyrelsen måste, hädanefter såsom hittills, ega att meddela de särskilda föreskrifter, som i hvarje fall finnas för kontroll erforderliga. Af allmänna vilkors bestämmelser upptager mom. 5 i sin nuvarande lydelse endast två, nemligen: att afsigten med varans införsel skall i sammanhang dermed vid varans angifning till tullbehandling skriftligen anmälas, samt att återutförseln skall hafva egt rum och sådant behörigen styrkas inom natt och år efter det införseln skedde. Den förstnämnda af dessa bestämmelser har ansetts böra oförändrad bibehållas. Deremot synes förebringande af bevisning angående utförseln skäligen böra varuegaren medgifvas, så länge restitutionsansökningen ännu icke blifvit slutligen pröfvad; och torde för den skull stadgandet om tid af »natt och år» för sådan bevisnings företeende lämpligen böra utbytas mot föreskrift derom, att restitutionsansökningen skall vara inom samma tid till generaltullstyrelsen ingifven. Beträffande de särskilda vilkor, hvilka hittills plägat af generaltullstyrelsen bestämmas för rätt till restitution enligt mom. 5, har komitén, som af desamma tagit del, funnit åtskilliga af dem, såsom i hvarje fall af styrelsen till iakttagande föreskrifna, vara af samma allmänna natur, som förenämnda två i mom. 5 för närvarande intagna, i anledning hvaraf

och med hänsyn till allmänhetens berättigade anspråk att, så vidt möjligt är, genom allmänneligen kungjord författning erhålla kännedom om hvad för restitutions åtnjutande är att iakttaga, komitén, på sätt här nedan intagna förslag till förändrad lydelse af mom. 5 utvisar, ansett desamma böra i tulltaxeunderrättelserna inflyta.

Sista punkten af mom. 5 i dess nuvarande lydelse innehåller till förmån för förädling af utländskt råbränvin ett medgifvande af tullrestitution jemväl med afseende å råämne, som vid exportvaras framställande gått förloradt. Genom Gunnebo bruks aktiebolags ofvan omförmälda underdåniga ansökning har fråga blifvit väckt om utsträckning af berörda förmån äfven till annan förädlingsverksamhet. I gemensamt underdånigt utlåtande hafva kommerskollegium och generaltullstyrelsen derom anfört, att samma skäl, som föranledt stadgandet, att vid återutförsel af förädladt utländskt råbränvin må åtnjutas restitution af tullafgiften jemväl för det bränvin, som under förädlingen gått förloradt, borde få göra sig gällande äfven till förmån för idkarne af den näring, som af bolaget bedrifves, d. v. s. jernförädlingsindustrien. I princip torde icke vara något att häremot erinra lika litet som emot ifrågavarande förmåns beviljande åt idkarne af hvarje annan inhemsk näring, för så vidt nemligen förlustens storlek kan med tillräcklig grad af visshet utrönas och för öfrigt missbruk af en sådan förmån förebyggas. Derest, på sätt i fråga om den af embetsverken åberopade bränvinsförädling är såsom vilkor för den ifrågavarande restitutionens åtnjutande föreskrifvet, råvaran införes och förädlas under tullverkets kontroll i derför särskildt inrättad fabrik, borde i berörda afseende icke några betänkligheter möta. För att vederbörande näringsidkare skulle kunna åtaga sig de med en sådan kontroll förenade kostnader, erfordrades dock förvisso, att den inhemska industriens alster i utlandet vunne en vida större afsättning än något af dem — med undantag af bränvinet — för närvarande eger eller under den närmaste framtiden kan antagas erhålla. Ifrågavarande förmåns medgifvande åt annan näring på samma vilkor i fråga om kontroll som de för bränvinsförädlingen nu gällande kan sålunda icke ifrågasättas. Återstår att tillse, huru vida icke samma förmån skulle kunna medgifvas under sådana vilkor, att näringsidkaren kunde utan allt för stora olägenheter underkasta sig densamma. Hvad då närmast angår jernförädlingsindustrien, inhemtas af remisshandlingarne rörande ofta berörda underdåniga ansökning, att professoren i metallurgi och hyttkonst vid tekniska högskolan m. m. R. Åkerman, som affattat det från nämnda högskola infordrade underdåniga utlåtande i ärendet, jemte bestämmande i den af kommerskollegium och generaltullstyrelsen uttalade åsigt, att bevis om den genom förädlingen inträdda vigtförlusten icke lärer kunna förebringas för hvarje gång tullrestitution sökes, vidare med afseende å berörda förlust anfört, huru som densamma

vid jernmanufakturering kunde variera emellan 1 och 40 procent af vigten samt huru som vid sådant förhållande tullrestitution, beräknad, på sätt embetsverken ifrågasatt, för minimiförlusten af råvaran, saknade all praktisk betydelse. Samma förhållande torde ega rum i fråga om alstren af flera andra industrier. Men häraf synes likväl ingen annan slutsats kunna med fog dragas än att för större grupper af tillverkningar inom samma industri, råämnesförlusten är i hög grad vexlande. För vissa jemförelsevis likartade industrialster, framstälda af icke alltför olika materiel, torde deremot berörda förlust variera inom icke allt för vidsträckta gränser. För utrönande af huru i detta afseende förhåller sig med en tillverkning erfordras en omsorgsfull och noggrann utredning, grundad på af tillverkaren lemnade och behörigen styrkta uppgifter om den ifrågavarande tillverkningens beskaffenhet, sättet för dess framställning, huru vida den del af råämnet, som icke ingår i den färdiga produkten helt och hållet gått förlorad eller förefinnes i någon erhållen biprodukt o. s. v. Visar sig vid en sådan undersökning ett någorlunda konstant förhållande i fråga om råämnesförlusten, torde ett bestämmande på förhand af det belopp, hvartill denna förlust för tillverkningar af samma slag skäligen må kunna beräknas, icke möta oöfverstigliga svårigheter. Kan sedermera exportören vid restitutionsansökningen tillförlitligen styrka, att den exportvara, för hvilken restitutionen sökes, varit af enahanda beskaffenhet med den, som i hans förut gjorda anmälan afsetts och med afseende å hvilken råämnesförlustens storlek blifvit på nyssberörda sätt bestämd, lärer tullrestitution kunna utan synnerlig fara för missbruk beviljas jemväl för råämnesförlusten. Emellertid blifver det otvifvelaktigt i fråga om ganska många tillverkningar omöjligt att på förhand bestämma nämnda förlust, hvarför ett allmänt medgifvande af den ifrågavarande förmånen icke kan ifrågasättas. Afgörandet i särskilda fall af frågan, huru vida tullrestitution må med nödig säkerhet för statsverkets rätt kunna medgifvas jemväl med afseende å ofta berörda förlust samt huru denna förlust må beräknas, bör deremot uppenbarligen af samma skäl, som ofvan anförts för generaltullstyrelsens pröfningsrätt i fråga om tullrestitution för exportvara af blandadt inhemskt och utländskt ursprung, kunna öfverlemnas åt bemälda myndighet. Komitén anser derför, att i mom. 5 borde med afseende å de fall, der den vid en exportvaras framställning inträdda förlust af infortullad råvara kan med tillförlitlighet utrönas, intagas ett bemyndigande för generaltullstyrelsen att bevilja restitution jemväl af den tull, som å berörda del af råvaran belöper.

Komitén har slutligen, med beaktande af svårigheten att, äfven med de mest detaljerade och strängast tillämpade kontrollföreskrifter i ämnet, skydda statsverket mot missbruk af restitutionsförmånen och dertill föranledd

af liknande bestämmelser i åtskilliga utländska lagstiftningar, funnit sig böra göra hemställan om inrymmande i tulltaxeunderrättelserna af ett stadgande i syfte, att den, som för vinnande af tullrestitution, lemnat origtiga uppgifter, måtte kunna förlora rätten att vidare komma i åtnjutande af sådan restitutionsförmån. Ett dylikt stadgande torde böra afse restitution enligt § 9 i sin helhet och för den skull upptagas i ett särskildt mom. 6.

För åvägabringande af det förtydligande af eller de ändringar i och tillägg till nu gällande bestämmelser om tullrestitution, som komitén, enligt hvad nu anfördt blifvit, funnit vara af behofvet påkallade, hemställer komitén

dels att mom. 5 af § 9 tulltaxeunderrättelserna måtte erhålla följande ändrade lydelse:

5. Vill någon införa tull underkastade varor i ändamål att desamma åter utföra, antingen bearbetade i förening med inhemskt eller icke tullpligtigt utländskt råämne till produkt, som i mom. 1 omförmäles, eller ock bearbetade, med eller utan tillsats af sådant råämne, till annan produkt, än förut i denna § sagdt är, må vid införseln erlagd tullafgift kunna återfås under iakttagande af följande vilkor:

a) att den, som vill af sådan förmån komma i åtnjutande, skall derom hos generaltullstyrelsen göra skriftlig anmälan med uppgift om den varas beskaffenhet, som för vidare bearbetning skall till riket införas, samt om bearbetningens art äfvensom om den tullkammare, vid hvilken införseln skall ske; hvarefter generaltullstyrelsen bestämmer så väl den grund, efter hvilken restitution må åtnjutas, dervid hänsyn jemväl må tagas till vid exportvaras framställning oundviklig råämnesförlust, som ock den minsta qvantitet, hvilken får till utförsel angifvas;

b) att i hvarje förtullningsinlaga afsigten med införseln angifves;

c) att utförseln sker vid samma tullkammare, der införseln egt rum, så vida icke generaltullstyrelsen i särskildt fall annorlunda medgifvit;

d) att vid utförseln angifningsinlagan skall vara åtföljd af tillverkarens under edlig förpligtelse afgifna och af två trovärdige män till rigtigheten bestyrkta försäkran, att exportvaran blifvit inom landet tillverkad och att till dess framställning användts en viss uppgifven mängd af för sådant ändamål från utlandet af tillverkaren införda, anmälda och förtullade varor;

e) att de, i enlighet med hvad ofvan föreskrifvits, vid utförseln lemnade uppgifter, så vidt möjligt är, af tullförvaltningen kontrolleras, för hvilket ändamål tullförvaltningen eger, om så anses nödigt, låta tekniskt undersöka varan;

f) att utförseln verificeras på sätt förut i denna § sagdt är;

g) att återutförseln eger rum och restitutionen sökes inom ett år från

varans införsel, skolande restitutionsansökningen innehålla uppgift om tiden, då råvaran blifvit införd, och lägenheten, med hvilken införseln skett; samt

h) att varuegaren ställer sig till efterrättelse de ytterligare föreskrifter, hvilka generaltullstyrelsen må ega meddela till förekommande af missbruk utaf en sålunda medgifven förmån, samt godtgör alla de särskilda kostnader, som för vinnande af i detta afseende nödig kontroll kunna uppkomma.

Derest utländskt bränvin etc. — — — — — — — — — — — myckenhet normalliter.

dels ock att efter förestående moment måtte under samma § införas ett nytt moment så lydande:

6. Befinnes någon hafva för erhållande af tullrestitution enligt bestämmelserna i denna paragraf lemnat uppgift, som med verkliga förhållandet icke öfverensstämmer, kan generaltullstyrelsen förvägra honom rätt att vidare erhålla sådan restitution.

Underdånigst

Mot detta betänkande har afgifvits följande reservation af öfverdirektören Styffe.

»Då jag anser en så oinskränkt rätt, som komitén förordat, att vid export af varor, hvilka helt och hållet eller delvis blifvit utaf utländska, här tullpligtiga råämnen framstälda, erhålla s. k. tullrestitution, kunna medföra för statsverket förluster, och för vissa grenar af vår inhemska industri väsentliga olägenheter, finner jag mig ock emot komiténs förslag i detta hänseende böra afgifva min reservation.

Tullrestitution bör, enligt min åsigt, aldrig beviljas för varor, i hvilka det, hvarken genom undersökning af desamma i färdigt tillstånd eller genom att öfvervaka deras tillverkning, praktiskt taladt, är möjligt att kontrollera arten och mängden af de till deras framställning använda utländska råämnen. Äfven när de använda råämnena helt och hållet, eller till hufvudsaklig del, *ingå* i en färdig vara, är det ofta ej möjligt, att genom undersökning utröna arten och mängden af desamma, och inom den kemiska industrien förekomma många fall, då den färdiga varan icke innehåller ett spår af de beredningsämnen, som för dess framställning blifvit använda. Om en vara blifvit tillverkad af *likartade* inhemska och utländska råämnen i blandning, är det ock

uppenbart, att man icke genom varans undersökning kan utröna mängden af de senare.

Genom tillsyn vid tillverkningen är visserligen i många fall möjligt, att med behörig tillförlitlighet kontrollera beskaffenheten och mängden af de ämnen, som blifvit använda till framställning af en viss mängd, t. ex. 1 kg., af den färdiga varan; men i andra fall är sådant förenadt med så stora svårigheter, att det måste anses såsom praktiskt outförbart, och kontrollen blir i allmänhet desto vanskligare, ju långvarigare tillverkningsprocessen är, och ju flera olika produkter inom samma fabrik samtidigt framställas. I hög grad svår, eller rent af omöjlig, blir ock kontrollen, om jemte de utländska råämnen, för hvilka tullrestitution önskas, med dem likartade inhemska för tillverkningen användas. Huru svårt skulle det ej t. ex. blifva, att vid ett ölbryggeri tillförlitligen kontrollera den mängd af utländskt och inhemskt malt, eller af utländsk och inhemsk humle, som åtgår till beredning af 1 hektoliter sådant öl, som derifrån exporteras, helst om flera andra ölsorter der samtidigt tillverkas.

För varor, tillverkade af utländska och inhemska materialier i blandning, torde såsom regel böra gälla, att tullrestitution icke bör beviljas för de förra, om de äro af *samma art* som de senare. Deremot synes intet hinder böra möta, att medgifva tullrestitution t. ex. för utländskt ullgarn, som ingår i en väfnad tillsammans med inhemskt bomullsgarn, eller för utländskt socker, som tillsättes här framställd kondenserad mjölk, eller af svensk frukt beredd marmelad o. s. v.

Fall kunna vidare förekomma, då en utaf utländskt råämne framställd exportvara är af den art, att dess införsel på den utländska marknaden skulle der nedsätta andra liknande svenska exportvarors värde, samt derför för vårt lands industri i sin helhet kunna blifva skadlig. Om någon t. ex. skulle företaga sig att hit införa engelska eller tyska jerngöten, för att här utvalsa dem till stångjern, samt utföra detta såsom svenskt stångjern, lider intet tvifvel, att en sådan, för vårt land onaturlig, industri, som i regeln endast kunde blifva lönande derigenom, att de utländska köparne föranleddes tro, att det stångjern de köpte vore svenskt träkolsjern, och derför betalade detsamma högre, skulle på vår öfriga jernexport inverka menligt. Detsamma gäller i viss mån äfven om andra mera förädlade jern- och stålvaror, såsom jerntråd, spik, hästskosöm m. fl., hvilka här blifvit af utländskt material framstälde. Äfven inom andra industrigrenar kunna liknande fall finnas. Skulle någon hit införa sämre, finskt smör, för att här omarbeta och ompacka det och derefter till England utföra detsamma, försedt med något märke, som antydde att det vore svenskt, är det väl ock antagligt, att detta skulle, för afsättningen af *verkligt* svenskt smör, kunna verka skadligt. Något

skäl att genom en undantagsförmån *befordra* sådana, mer eller mindre oärliga industrigrenar synes ej kunna finnas.

Ifrågavarande förmån af tullrestitution synes mig derför icke böra meddelas i andra fall, än der en fullt betryggande kontroll emot dess missbruk är utförbar, samt densamma icke kan lända annan svensk industri till väsentlig olägenhet, och pröfningsrätten i begge dessa hänseenden torde i första hand böra tillerkännas generaltullstyrelsen. Om någon skulle söka få tullrestitution för flera i en exportvara ingående utländska ämnen, bland hvilka endast ett kan till sin myckenhet i varan behörigen kontrolleras, anser jag, att generaltullstyrelsen jemväl bör kunna medgifva tullrestitution för detta ämne, men vägra sådan för de öfriga.

I åtskilliga främmande länder, såsom Frankrike, Tyskland, Italien och Danmark m. fl., medgifves visserligen i många fall antingen tullfrihet vid införsel af varor, som efter förädling åter utföras, eller ock tullrestitution (drawback) vid varornas utförsel, men en sådan förmån beviljas der i allmänhet endast för vissa bestämda varuslag, och jag känner *intet* land, der den är utsträckt till *alla* varor, som kunna blifva föremål för export, på sätt komitén nu föreslagit. I Italien, der finansministern eljest har ett vidsträckt bemyndigande att, efter industri- och handelsrådets hörande, bevilja frihet från införseltull för varor, som skola inom landet förädlas för att inom kort föreskrifven tid åter utföras, är uttryckligen stadgadt, att en dylik förmån icke må medgifvas i andra fall, än der en fullt betryggande kontroll emot missbruk är möjlig, samt man eger *visshet* derom, att ej andra vigtiga inhemska industrier genom densamma skadas.

Beträffande åter storleken af den tullrestitution, som för här förädlade utländska varor må vid deras utförsel kunna beviljas, så är det alldeles omöjligt att derför uppställa någon annan regel, än att restitutionen, så mycket utan äfventyr för statsverket ske kan, bör *närma sig* det tullbelopp, som blifvit erlagdt för de till exportvarans framställning använda utländska materialierna, men *aldrig öfverstiga* detta. Då utbytet af färdig vara kan vexla, bör restitutionen derför alltid bestämmas med hänsyn till det högsta procentiska utbytet, som kan erhållas, enär emot detta naturligtvis svarar det minsta tullbeloppet för använda materialier. Om en tillverkning är af den art, att en afsevärd del af materialierna ovilkorligen måste dervid gå förlorad, finnes ingen anledning att ej medgifva restitution jemväl för denna del. Storleken af den tullrestitution, som bör beviljas, måste följaktligen alltid särskildt för hvarje olika varuslag bestämmas, och afgörandet i detta hänseende torde jemväl i första hand böra åt generaltullstyrelsen öfverlåtas. Restitutionen kan af nämnda styrelse antingen bestämmas till ett visst belopp pr kg. eller annan enhet af den vara, som utföres, såsom förhållandet nu är

med raffineradt socker, mjöl m. m., eller ock göras beroende af exportvarans halt af det eller de ämnen, för hvilka restitution bör åtnjutas. Det senare synes mig vara lämpligast för sådana varor som kondenserad mjölk och fruktmarmelad m. fl., för hvilka restitutionen endast bör vara beroende af den mängd rörsocker, som till dem under behörig kontroll blifvit satt eller, vid undersökning af den färdiga varan, visar sig i densamma ingå.

Hufvudsakligen på grund af hvad nu blifvit anfördt, får jag hemställa, att mom. 5 af § 9 i tulltaxeunderrättelserna måtte erhålla följande följande lydelse:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

5:o. Förutom i de fall, som här ofvan blifvit omförmälda, må tullrestitution jemväl medgifvas för utländska, tull underkastade, varor, som införas, för att, med eller utan inblandning af annat inhemskt, eller icke tullpligtigt, utländskt ämne, här i riket bearbetas, och derefter åter utföras, så framt generaltullstyrelsen finner sådant, utan fara för missbruk, och utan förfång för annan inhemsk industri, kunna ske, samt i öfrigt följande iakttages:

a) att den, som af sådan förmån vill komma i åtnjutande, derom hos generaltullstyrelsen gör skriftig ansökan, och dervid tillika uppgifver ej mindre arten af den vara, som skall exporteras, och af de utländska, till dennas framställande behöfliga råämnen, för hvilka tullrestitution åstundas, än ock, så vidt ske kan, den myckenhet af hvar och en bland dessa, som till en kilogram af exportvaran, eller annan antagen enhet deraf, allraminst erfordras, samt den tullplats, vid hvilken desamma skola införas, hvarefter, i fall ansökningen bifalles, generaltullstyrelsen bestämmer, dels den grund, efter hvilken restitutionens storlek skall beräknas, dervid hänsyn jemväl må tagas till oundviklig råämnesförlust, om vid exportvarans framställande någon afsevärd sådan städse eger rum, dels ock den minsta mängd af exportvaran, som på en gång skall utföras, om tullrestitution må åtnjutas, samt dessutom meddelar de särskilda föreskrifter, som styrelsen, till vinnande af behörig kontroll, kan finna nödiga;

b) att hvarje gång införsel sker af varor, för hvilka efter förädling tullrestitution vid utförseln åstundas, afsigten med införseln i förtullningsinlagan tydligen angifves;

c) att utförseln sker vid samma tullplats, der införseln egt rum, så framt icke generaltullstyrelsen i särskildt fall annorlunda medgifvit;

d) att vid utförseln angifningsinlagan, så vidt generaltullstyrelsen ej annorlunda föreskrifvit, alltid skall vara åtföljd af tillverkarens under edlig förpligtelse afgifna och af två trovärdige män bestyrkta försäkran, att, för framställning af den till utförsel anmälda varan, blifvit använda för sådant

ändamål från utlandet införda, anmälda och förtullade varor, samt att den myckenhet af hvar och en bland dessa, som åtgått till en kilogram, eller annan antagen enhet af exportvaran, icke understigit vissa uppgifna belopp;

e) att förenämnda vid utförseln lemnade uppgifter, så vidt möjligt är, af tullförvaltningen kontrolleras, för hvilket ändamål denna, om den så anser nödigt, eger låta, på egarens bekostnad, tekniskt undersöka varan;

f) att utförseln verificeras, på sätt förut i denna § sagdt är;

g) att utförseln eger rum och behörigen styrkes inom ett år från det införseln skedde af de varor, för hvilka tullrestitution åstundas, skolande restitutionslagen alltid innehålla uppgift om tiden, då nämnda varor blifvit införda, samt den lägenhet, med hvilken införseln skett;

h) att varuegaren ställer sig till efterrättelse alla till vinnande af nödig kontroll meddelade föreskrifter och bestrider de kostnader, som deraf föranledas.

Derest utländskt råbränvin etc. — myckenheten normalliter.» »

Rörande tullkomiténs ifrågavarande förslag hafva kongl. kommerskollegium och kongl. generaltullstyrelsen i gemensamt afgifvet utlåtande anfört följande:

»Vid affattandet af sitt förslag till förändrad lydelse af ifrågavarande lagrum, hvarigenom vida mera omfattande rätt till tullrestitution vid export af varor, till hvilkas framställning användts utländskt råämne, än enligt samma lagrums nuvarande lydelse skulle få af vederbörande industriidkare under iakttagande af vissa dels i förslaget formulerade, mera allmänna, dels af generaltullstyrelsen särskildt för hvarje fall meddelade kontrollföreskrifter, men utan något förbehåll i öfrigt, åtnjutas, synes komitén hafva utgått från den förutsättningen, att en för statsverket fullt betryggande kontroll beträffande de uti exportvaran ingående råämnenas art och mängd skulle kunna under alla förhållanden åstadkommas, om icke på annat sätt, dock derigenom att fabrikationen af varan ställdes under tullmyndighets särskilda uppsigt. De af reservanten emot en sådan uppfattning anförda och genom exempel åskådliggjorda invändningar visa emellertid, att denna komiténs förutsättning icke alltid eger full giltighet. Också har reservanten, såsom ofvan nämnts, på grund deraf föreslagit, det generaltullstyrelsen måtte erhålla bemyndigande att vägra förmån af tullrestitution i fall, då styrelsen ansåge fullt betryggande kontroll mot missbruk af samma förmån icke kunna åstadkommas. Och derest stadgande om rätt till tullrestitution i den vid-

sträckta omfattning, som komitén föreslagit, skulle varda gällande, anse följaktligen äfven embetsverken bestämmelse om en sådan inskränkning af samma rättighet, som med ett åt generaltullstyrelsen gifvet bemyndigande i ofvanberörda syfte afses, böra i momentet intagas.

Beträffande deremot en af reservanten ytterligare föreslagen inskränkning af ifrågavarande rättighet, hvilken inskränkning icke heller blifvit af komiténs flertal upptagen, nemligen att vägran af sökt restitutionsförmån skulle kunna och böra af generaltullstyrelsen grundas äfven på den omständighet, att exportvarans införande på den utländska marknaden skulle nedsätta andra liknande svenska exportvarors värde och sålunda för vårt lands industri i dess helhet blifva skadlig, anse embetsverken ett tillvaratagande af de svenska näringarnas intresse i detta hänseende falla helt och hållet utom ämnet för förevarande lagstiftning och i allt fall icke ankomma på generaltullstyrelsen eller kunna af bemälda myndighet utöfvas.

Så väl af komiténs som af reservantens motivering framgår tydligen, att båda ansett det böra bero på generaltullstyrelsens pröfning och afgörande, huru vida och när i sammanhang med tullrestitutionen ersättning må åt exportör af inom riket förarbetad utländsk vara medgifvas för den i och genom bearbetningen uppkomna råämnesförlust. Ett förtydligande i berörda syfte af det i komiténs förslag under lit. a) förekommande stadgande härom torde dock enligt embetsverkens åsigt vara behöfligt, ehuruväl en sådan generaltullstyrelsen tillerkänd rättighet synes med nödvändighet följa af det åt styrelsen föreslagna bemyndigande att under vissa förhållanden vägra all restitution.

Den i komiténs förslag under lit. h) intagna bestämmelse om varuegares skyldighet att ersätta uppkommande kostnader, hvilket stadgandes ordalydelse i det sammanhang, hvaruti det genom orden »i detta afseende» blifvit ställdt till föreskriften i samma punkt angående varuegares pligt att ställa sig till efterrättelse de »ytterligare» kontrollföreskrifter, generaltullstyrelsen skulle ega till missbruks förekommande meddela, torde kunna gifva anledning till det antagande, att vederbörande varuegare icke vore pligtig ersätta andra kostnader än sådana som härflöte af generaltullstyrelsens särskildt meddelade »ytterligare föreskrifter» och således bland annat icke heller kostnaderna för den möjligen ifrågakommande tekniska undersökning, hvarom nämnes i litt. e), anse embetsverken likaledes böra förtydligas derhän, att varuegaren förklaras skyldig godtgöra *alla* de i och för restitutionsförmånens åtnjutande uppkommande kostnader.

Mot komiténs förslag, med hvilket reservantens i andra hänseenden, än här ofvan anförts, synes i allt väsentligt öfverensstämma, hafva embetsverken i öfrigt icke något att erinra.»

Tullkomiténs förslag skiljer sig från reservantens hufvudsakligen derut innan, att den sistnämnde ansett, att åt generaltullstyrelsen bör inrymmas rätt att, med hänsyn till dels om vid en varas tillverkning betryggande kontroll kan åstadkommas, dels ock om restitution icke kan ländа annan svensk industri till väsentlig olägenhet, bestämma om i ett föreliggande fall restitution enligt förevarande 5 mom. bör medgifvas för en vara eller icke, då deremot tullkomitén, under medgifvande af allmän rätt till restitution, allenast uppdragit åt generaltullstyrelsen att bestämma de kontrollåtgärder, som vid varans tillverkning kunde finnas nödiga för att lemna trygghet mot obehörig restitution.

Utskottet, som finner en ändring af förevarande lagrum behöflig, anser sig i valet emellan de båda sålunda framstälda förslagen böra förorda det, som framlagts af tullkomiténs majoritet. Att åt generaltullstyrelsen uppdraga rätt att vägra restitution af den grund, att behörig kontroll ej skulle kunna åstadkommas, skulle för denna myndighet helt visst medföra obehag af flera slag. Stadgandet skulle vara svårt att med konseqvens och jemnhet tillämpa, och kunde lätteligen föranleda klagomål från de restitutionssökandes sida öfver förment orättvis behandling. Dertill kommer, att om tullkomiténs förslag antages, ett korrektiv mot framställningar om restitution för varor, hvilkas tillverkning är särskildt svår att kontrollera, redan ligger deruti, att kostnaderna för den kontroll generaltullstyrelsen måste finna sig nödsakad att i ett sådant fall föreskrifva, blifva så stora, att de öfverstiga fördelen af restitution. Att åter lemna generaltullstyrelsen rätt att vägra restitution, om i ett visst fall restitution komme att ländа annan industri till förfång, vore, såsom embetsverken anmärkt, att gifva denna myndighet befattning med ett ämne, som helt och hållet bör ligga utom dess befogenhet.

Utskottet finner sig sålunda i hufvudsak böra biträda tullkomiténs förslag. Hvad angår de redaktionsändringar embetsverken föreslagit, finner utskottet, att det äskade förtydligandet af stadgandet under litt. a), angående restitution af tullen äfven för den del af importerad råvara, som vid exportvaras framställning gått förlorad, icke är af behofvet påkalladt, hvaremot utskottet, med godkännande af embetsverkens anmärkning mot punkten litt. h) föreslår, att de i denna punkt förekommande orden »alla de särskilda kostnader, som för vinnande af i detta afseende nödig kontroll kunna uppkomma» utbytas mot orden »alla de i och för restitutionsförmånens åtnjutande uppkommande kostnader.»

På grund häraf och med åberopande af de skäl tullkomitén i öfrigt anfört, hemställer utskottet,

12:o *a*) att 9 § 5 mom. i underrättelserna till tulltaxan måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Vill någon införa tull underkastade varor i ändamål att desamma åter utföra, antingen bearbetade i förening med inhemskt eller icke tullpligtigt utländskt råämne till produkt, som i mom. 1 omförmäles, eller ock bearbetade, med eller utan tillsats af sådant råämne, till annan produkt, än förut i denna § sagdt är, må vid införseln erlagd tullafgift kunna återfås under iakttagande af följande vilkor:

a) att den, som vill af sådan förmån komma i åtnjutande, skall derom hos generaltullstyrelsen göra skriftlig anmälan med uppgift om den varas beskaffenhet, som för vidare bearbetning skall till riket införas, samt om bearbetningens art äfvensom om den tullkammare, vid hvilken införseln skall ske; hvarefter generaltullstyrelsen bestämmer så väl den grund, efter hvilken restitution må åtnjutas, dervid hänsyn jemväl må tagas till vid exportvaras framställning oundviklig råämnesförlust, som ock den minsta qvantitet, hvilken får till utförsel angifvas;

b) att i hvarje förtullningsinlaga afsigten med införseln angifves;

c) att utförseln sker vid samma tullkammare, der införseln egt rum, så vida icke generaltullstyrelsen i särskildt fall annorlunda medgifvit;

d) att vid utförseln angifningsinlagan skall vara åtföljd af tillverkarens under edlig förpligtelse afgifna och af två trovärdige män till rigtigheten bestyrkta försäkran, att exportvaran blifvit inom landet tillverkad och att till dess framställning användts en viss uppgifven mängd af för sådant ändamål från utlandet af tillverkaren införda, anmälda och förtullade varor;

e) att de, i enlighet med hvad ofvan föreskrifvits, vid utförseln lemnade uppgifter, så vidt möjligt är, af tullförvaltningen kontrolleras, för hvilket ändamål tullförvaltningen eger, om så anses nödigt, låta tekniskt undersöka varan;

f) att utförseln verificeras på sätt förut i denna § sagdt är;

g) att återutförseln eger rum och restitutionen sökes inom ett år från varans införsel, skolande restitutions-

ansökningen innehålla uppgift om tiden, då råvaran blifvit införd, och lägenheten, med hvilken införseln skett; samt

h) att varuegaren ställer sig till efterrättelse de ytterligare föreskrifter, hvilka generaltullstyrelsen må ega meddela till förekommande af missbruk utaf en sålunda medgifven förmån, samt godtgör alla de i och för restitutionsförmånens åtnjutande uppkommande kostnader.

Derest utländskt bränvin etc. — — (oförändradt) — — myckenhet normalliter.

b) att efter förestående moment måtte under samma § införas ett nytt moment så lydande:

6. Befinnes någon hafva för erhållande af tullrestitution enligt bestämmelserna i denna paragraf lemnat uppgift, som med verkliga förhållandet icke öfverensstämmer, kan generaltullstyrelsen förvägra honom rätt att vidare erhålla sådan restitution.

Förenämnda § 9 i tulltaxeunderrättelserna beröres jemväl af den af herr *Adelsköld* inom Första Kammaren afgifna motion, n:o 18, hvilken lyder sålunda:

»Sedan 1888 års Riksdag höjt den dittills för arrack och rum med 60 öre per liter af 50 procent alkoholhalt vid + 15° C. utgående tullen till 75 öre per liter af samma styrka, ingingo åtskilliga punschtillverkare till Kongl. Maj:t med en underdånig framställning om motsvarande höjning af det belopp, som vid utförsel af inom landet af utländska råämnen tillverkad punsch restitutionsvis beviljas af tullmedlen. Detta restitutionsbelopp, som med 60 öres tull för litern arrack eller rum blifvit bestämd till 30 öre för hvarje liter punsch, borde, enligt en af tillverkarne gjord beräkning, rättvisligen höjas till 37 öre.

Öfver berörda framställning infordrade Kongl. Maj:t generaltullstyrelsens utlåtande, i anledning hvaraf styrelsen lät anställa en noggrann och uttömmande utredning af frågan. Härvid visade det sig, att det af tillverkarne förordade restitutionsbeloppet, 37 öre per liter, understeg det belopp, som erlades i tull för de utländska råämnena. Generaltullstyrelsen fann sig derför icke kunna göra någon erinran emot den gjorda framställningen, hvilken, jemte styrelsens utlåtande, af Kongl. Maj:t öfverlemnades till 1889 års Riksdags bevillningsutskott för den åtgärd, hvartill utskottet kunde finna densamma föranleda.

Utskottet fann framställningen, oaktadt generaltullstyrelsens tillstyrkande, icke böra till någon åtgärd föranleda, till följd hvaraf frågan icke blef dragen under Riksdagens pröfning.

Då emellertid ett bibehållande af det vid en betydligt lägre tullsats för ett af råämnena bestämda restitutionsbeloppet för punsch skulle vålla en obehörig minskning i den rätt till restitution, tillverkarne förut åtnjutit, finner jag mig föranlåten att såsom med billighet och rättvisa öfverensstämmande yrka,

att Riksdagen måtte besluta, att det belopp, som, enligt de i tulltaxeunderrättelserna meddelade bestämmelser, vid utförsel af inom landet af utländska råämnen tillverkad punsch restitutionsvis beviljas af tullmedlen, måtte från sitt nuvarande belopp, 30 öre, höjas till 37 öre per liter.»

Bestämmelserna om restitution för punsch återfinnas i 1 mom. af tulltaxeunderrättelsernas 9 §. Detta lagrum medgifver restitution endast i det fall, att den vara, för hvilken restitution sökes, är tillverkad uteslutande af utländskt råämne. Efter de upplysningar, utskottet erhållit, tillverkas emellertid den svenska punschen icke blott af importerade utländska spritvaror, utan äfven med användande af svensk sprit i större eller mindre qvantiteter. Då derjemte det till punschen använda sockret lika ofta torde vara af svensk som af utländsk tillverkning, inses lätt, att, med nu bestämda vilkor, restitution af punsch icke alltid kan ifrågakomma. Vid detta förhållande synes det utskottet vara lämpligast och med punschexportörernas egen fördel mest öfverensstämmande, att stadgandet om restitution borttages ur 9 §:s ifrågavarande 1 mom. Om så sker, kommer restitution för punsch att kunna erhållas enligt de allmänna restitutionsbestämmelserna i samma §:s 5 mom. och dervid ernås den fördelen, att, såsom motionären önskat, restitutionsbeloppet mera korrekt kommer att motsvara den tull, som erlagts för det i varan ingående utländska råämnet.

På grund häraf hemställer utskottet,

13:o) att ur § 9 mom. 1 i tulltaxeunderrättelserna utgå orden »1 liter punsch 30 öre».

Då slutligen det är af stor vigt, att de under punkterna 8:o, 11:o, 12:o och 13:o här ofvan föreslagna lagförändringarne träda i kraft fortast möjligt, hemställer utskottet,

14:o) att för den händelse hvad utskottet under punkterna 8:o, 11:o, 12:o och 13:o här ofvan föreslagit vinner Riksdagens bifall, Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t, jemte öfverlemnande af sina sålunda fattade beslut, anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, så fort ske kunde, förordna om beslutens trädande i verkställighet.

Stockholm den 18 april 1890.

På utskottets vägnar:

ER. GUST. BOSTRÖM.

Reservationer:

Vid *punkt 9:o* af herr *A. E. Petersson*, hvilken ansett att den tull å ägg, som af herr Odell föreslagits med 20 öre pr kilogram, bort af utskottet tillstyrkas med 10 öre per kilogram.

Vid *punkt 11:o* af herr *Cederschiöld*, med hvilken herrar *Bengtsson* och *Eliasson* instämt: »Då Kongl. Maj:t, efter Riksdagens i ämnet gjorda begäran, nyligen tillsatt en särskild komité med uppdrag att efter utredning af svenska sjöfartsnäringens tillstånd och alla för dess förkofran nödiga och nyttiga betingelser inkomma med förslag till åtgärder för befrämjande af näringens utveckling, anser jag, att denna komités betänkande, hvilket, med afseende å de af Kongl. Maj:t meddelade föreskrifter, kan antagas vara att förvänta redan före nästkommande riksdag, bör afvaktas, innan det af tullkomitén framstälda genomgripande förslag om införande i vårt land af premiering vid fartygs nybyggnad till slutligt afgörande företages, helst, i betraktande af de gynsammare förhållanden, hvilka under senare tiden varit rådande för sjöfartsnäringen, någon afsevärd olägenhet icke lärer kunna vållas af ett års uppskof med frågans afgörande. Enligt mitt förmenande hade utskottet derför på grund af nu i korthet angifna omständigheter bort,

utan att ingå i pröfning af det föreslagna premieringssystemet, hemställa, att grefve Strömfelts i ämnet väckta motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.»

Vid *punkt 12:o* af herrar *Bengtsson* och *Cederschiöld,* hvilka anse att, på grund af hvad anförts, dels i den vid tullkomiténs betänkande angående förändrad lydelse af § 9 mom. 5 i tulltaxeunderrättelserna m. m. fogade af herr öfverdirektören m. m. K. Styffe afgifna reservation och dels i kongl. kommerskollegii och kongl. generaltullstyrelsens öfver samma betänkande gemensamt afgifna underdåniga utlåtande, utskottets hemställan i denna punkt, i hvad samma hemställan afsåge förändrad lydelse af nämnda författningsrum, bort på följande sätt affattas:

»Vill någon införa tull underkastade varor i ändamål att desamma åter utföra, antingen bearbetade i förening med inhemskt eller icke tullpligtigt utländskt råämne till produkt, som i mom. 1 omförmäles, eller ock bearbetade, med eller utan tillsats af sådant råämne, till annan produkt, än förut i denna § sagdt är, må, *så framt generaltullstyrelsen finner sådant, utan fara för missbruk, kunna ske,* vid införseln erlagd tullafgift kunna återfås under iakttagande af följande vilkor:

(I öfrigt lika med utskottets förslag).»

Vid *punkt 11:o* och *12:o* af herr *Styffe,* som åberopat sina inom tullkomitén i förevarande frågor afgifna reservationer.

Friherre *Barnekow* har anhållit att få antecknadt, det han varit förhindrad att deltaga i behandlingen af punkterna 12:o—14:o i detta betänkande.